

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 162 Год. LXV | Среда, 30 декември 2009

Цена на овој број е 150 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3428. Уредба за изменување на Уредбата за начинот и постапката на отуѓување, давање под долготраен закуп и краткотраен закуп, на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, со јавно наддавање, по пат на прибирање на понуди и со непосредна спогодба, висината на трошоците на постапката за отуѓувањето и давањето под закуп, како и висината на цената на земјиштето и на закупнината..	2	3433. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземен предмет со правосилна Одлука на Министерството за одбрана.....	3
3429. Одлука за утврдување плата и надоместок за изнајмување на стан за шефот на мисијата на ОБСЕ во Ашгабад, Туркменистан, амбасадорот Арсим Зеколи.....	2	3434. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука, на Службата за општи и заеднички работи на Влада на Република Македонија	4
3430. Одлука за издвојување и организирање во посебно трговско друштво на дел од Јавното претпријатие „Стрежево“ Битола	3	3435. Одлука за распишување на јавен конкурс за давање на дивечот во ловиштата на користење по пат на концесија во ловниот реон Скопје.....	4
3431. Одлука за давање согласност на Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Агенцијата за државни патишта.....	3	3436. Одлука за давање на трајно користење на движни ствари на Управата за заштита на културното наследство.....	5
3432. Одлука за давање согласност на Програмата за изменување на Годишната инвестициона програма на ЈПВ „Лисиче“ – Велес за 2009 година.....	3	3437. Одлука за изменување на Одлуката за давање под закуп на недвижна ствар со непосредна спогодба на установата за култура „Детскиот театарски центар“ – Скопје.....	5
		3438. Одлука за испраќање на припадници на Армијата на Република Македонија за учество во вежбовна активност на четвртата Француска воздухопловна бригада за воздухопловна обука во Република Франција	5

	Стр.		Стр.
3439.		Одлука за изменување на Одлуката за висината на инсталираната моќност на постројката за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија.....	5
3440.		Одлука за основање на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје	6
3441.		Одлука за давање согласност на Годината сметка за 2008 година на ЈП за стопанисување со пасишта - Скопје	6
3442.		Програма за изменување на Програмата за инвестиционо одржување на резиденцијалните и репрезентативните објекти и службени простории на органите на државната управа во 2009 година.....	7
3443.		Деловник за изменување и дополнување на Деловникот за работа на Владата на Република Македонија.....	7
3444.		Решение за огласување ништовно Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	8
3445.		Решение за стапување во примена на востановен катастар на недвижности..	8
		Решение за стапување во примена на востановен катастар на недвижности..	8
		Правилник за услови за снабдување со електрична енергија.....	8
		Правилник за видовите на обуки и содржината на програмата за обука на одговорните лица за радијациона заштита и на лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење.....	21
		Правилник за критериуми за изземање на извор на јонизирачко зрачење и исклучување на изложеност на дефиниран извор од контрола.....	28
		Правилник за категоризација на извори на јонизирачко зрачење и за категоризација на радиоактивен и нуклеарен материјал.....	41
		Правилник за категоризација на радијациони и нуклеарни закани.....	46
		Правилник за максимално дозволени граници на испуштање на радиоактивни материи во животната средина, начин на вршење мониторинг, водење евиденција и поднесување извештаи...	47
		Огласен дел	1-8

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3428.

Врз основа на член 14 став 4 од Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија бр.82/08 и 143/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА ОТУГУВАЊЕ, ДАВАЊЕ ПОД ДОЛГОТРАЕН ЗАКУП И КРАТКОТРАЕН ЗАКУП, НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ СОПСТВЕНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, СО ЈАВНО НАДДАВАЊЕ, ПО ПАТ НА ПРИБИРАЊЕ НА ПОНУДИ И СО НЕПОСРЕДНА СПОГОДБА, ВИСИНАТА НА ТРОШОЦИТЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ОТУГУВАЊЕТО И ДАВАЊЕТО ПОД ЗАКУП, КАКО И ВИСИНАТА НА ЦЕНАТА НА ЗЕМЈИШТЕТО И НА ЗАКУПНИНАТА

Член 1

Во Уредбата за начинот и постапката на отуѓување, давање под долготраен закуп и краткотраен закуп, на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, со јавно наддавање, по пат на прибирање на понуди и со непосредна спогодба, висината на трошоците на постапката за отуѓувањето и давањето под закуп, како и висината на цената на земјиштето и на закупнината („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/2008, 71/2009 и 146/2009), во членот 32 став 2 се менува и гласи:

„Во рок од 6 месеци од извршена солемнизација на договорот каде предмет на истиот е градежна парцела со површина до 5.000 м², односно во рок од 9 месеци од извршена солемнизација на договорот каде предмет на истиот е градежна парцела со површина над 5.000 м², купувачот на градежното земјиште прибавува одобрение за изградба на предвидениот објект од надлежниот орган“.

Член 2

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6726/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

3429.

Врз основа на член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија", број 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ ПЛАТА И НАДОМЕСТОК ЗА ИЗНАЈМУВАЊЕ НА СТАН ЗА ШЕФОТ НА МИСИЈАТА НА ОБСЕ ВО АШГАБАД, ТУРКМЕНИСТАН, АМБАСАДОРОТ АРСИМ ЗЕКОЛИ

Член 1

На г-дин Арсим Зеколи, шеф на Мисијата на ОБСЕ во Ашгабад, Туркменистан му се утврдува плата и надоместок за изнајмување на стан и резиденција и тоа:

- Месечна нето плата во износ 183. 304 (сто осумдесет и три илјади триста и четири денари), за период од 1 година, почнувајќи од 10 февруари 2010 г.

- надоместок за изнајмување на стан за резиденција согласно договор за изнајмување, во висина од 1300 (илјада и триста) евра во денарска противредност.

Член 2

Министерството за надворешни работи да ги спроведе исплатите од член 1 на оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија."

Бр. 168/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3430.

Врз основа на член 4-а од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/96, 9/97, 6/02, 40/03, 49/06, 22/07 и 83/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗДВОЈУВАЊЕ И ОРГАНИЗИРАЊЕ ВО ПОСЕБНО ТРГОВСКО ДРУШТВО НА ДЕЛ ОД ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ „СТРЕЖЕВО“ БИТОЛА

Член 1

Од Јавното претпријатие „Стрежево“ Битола се издвојува делот во кој се обавува дејноста угостителство и туризам, што не претставува дејност која со закон е утврдена како дејност од јавен интерес и од така издвоениот дел со основачки влог од 1.401.924,00 евра, во денарска противвредност по средниот курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на уплатата, од средствата на јавното претпријатие, се основа ДОО-ЕЛ Зимско Летен Туристички Центар „Ниж Поле“ с. Ниж Поле-Битола.

Член 2

Се задолжува Управниот одбор на Јавното претпријатие со одлука да определи кои дејности ќе ги врши новооснованото друштво, како и бројот и списокот на вработените во Јавното претпријатие кои ќе преминат во новооснованото друштво и да го определи изворот на средствата од кои ќе се обезбедат средствата од 1.401.924,00 евра, во денарска противвредност, кои ќе бидат основачки влог на друштвото.

Член 3

Врз основа на оваа одлука ќе се изготви Предлог-одлука за основање на друштвото, изјава за основање на друштвото, решение за именување на управител и надзорен одбор на друштвото и други потребни акти согласно Законот за трговските друштва.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3500/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3431.

Врз основа на член 22 став 3 од Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ бр.84/08, 52/09 и 114/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА СТАТУТАРНАТА ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНУВАЊЕ НА СТАТУТОТ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Статутарната одлука за измена и дополнување на Статутот на Агенцијата за државни патишта бр.02-4856/17 од 16.12.2009 година, донесена од Управниот одбор на Агенцијата за државни патишта, на седницата, одржана на 16.12.2009 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-5737/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3432.

Врз основа на член 11, став 1, точка 7 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/02, 40/03, 49/06, 22/07 и 83/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА ИНВЕСТИЦИОНА ПРОГРАМА НА ЈПВ „ЛИСИЧЕ“ – ВЕЛЕС ЗА 2009 ГОДИНА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Програмата за изменување на Годишната инвестициона програма на ЈПВ „Лисиче“ – Велес за 2009 година, донесена од Управниот одбор на ова јавно претпријатие, под бр.01-3/16 од 25.12.2009 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-5750/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3433.

Врз основа на член 52 од Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОТПАУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕН ПРЕДМЕТ СО ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука, на Министерството за одбрана Бр.03-617/6 од 07.12.2009 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6314/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3434.

Врз основа на член 52 од Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОТПАПУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕНИ ПРЕДМЕТИ СО ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА, НА СЛУЖБАТА ЗА ОПШТИ И ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ НА ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука, на Службата за општи и заеднички работи на Влада на Република Македонија бр. 03-118/5 од 7.12.2009 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6321/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3435.

Врз основа на член 36 став 2 од Законот за ловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/09), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА РАСПИШУВАЊЕ НА ЈАВЕН КОНКУРС ЗА ДАВАЊЕ НА ДИВЕЧОТ ВО ЛОВИШТАТА НА КОРИСТЕЊЕ ПО ПАТ НА КОНЦЕСИЈА ВО ЛОВНИОТ РЕОН СКОПЈЕ

1. Со давањето на дивечот на концесија во ловиштата во Република Македонија на концесионер - правно лице се обезбедуваат услови за: одгледување и заштита на дивечот; одржување на нормална бројна состојба на дивечот според капацитетот на ловиштето; реинтродукција на основните ловностопански видови во ловиштето заради побрзо постигнување на капацитетот на ловиштето; создавање на ремизи во ловиштето за размножување, заштита, прехрана и прихрана на дивечот под заштита; преземање на превентивни и други мерки за заштита на дивечот од болести; одржување на бројот на дивечот без заштита во обем кој не претставува опасност за дивечот под заштита; отстранување на кучиња и мачки скитници; обезбедување на храна, мир и вода за дивечот; одредување и спроведување на ловостој, привремена и трајна забрана за ловење на одредени видови дивеч; подигање и одржување на ловно-технички објекти во ловиштето; вршење на лов со расни кучиња (педигрирани); користење на соодветни средства за ловење и чување на дивечот во ловиштето.

2. Основна цел на давањето на дивечот на концесија е планско одгледување, заштита и користење на дивечот во ловиштата.

3. Предмет на концесија е давање на дивечот на користење со концесија на дел од ловиштата востановени со Одлуката за востановување на ловишта на територијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.125/09) и тоа:

1. Во реон Скопје:

- Ловиште бр.1 – “Кадина Река”
- Ловиште бр.3 – “Кључка Река”
- Ловиште бр.4 – “Бродец”
- Ловиште бр.5 – “Мирковци”
- Ловиште бр.6 – “Цршево”
- Ловиште бр.7 – “Бунарцик”
- Ловиште бр.8 – “Миладиновци”
- Ловиште бр.9 – “Градманци”
- Ловиште бр.10 – “Фазанерија”
- Ловиште бр.15 – “Рамниште”
- Ловиште бр.16 – “Жеден”
- Ловиште бр.17 – “Кучково”.

4. Основен услов за доделување на концесијата е должината на концесионскиот период и тоа: ситниот дивеч за време од 10 години, а крупниот дивеч за време од 20 години.

Дивечот во ловиштата на концесија може да се даде на домашно и странско правно лице кое ги исполнува условите предвидени со Законот за ловството и Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство.

Странските правни лица имаат право да учествуваат на јавниот конкурс доколку имаат регистрирано подружница во Република Македонија, согласно Законот за трговски друштва.

Концесионер на дивеч во ловиште може да биде правно лице кое ги исполнува следните услови:

1. Да е регистрирано за вршење дејност ловство;
2. Да има материјално-технички можности за вршење на дејноста ловство;
3. Да понуди програма за развојни можности на дивечот под заштита во ловиштето;
4. Да има вработено најмалку едно стручно лице со завршено високо или средно образование од шумарска струка со положен испит по предметот ловство.
5. Да обезбеди банкарска гаранција во висина на предвидениот надомест за концесија утврден во посебната ловностопанска основа за соодветното ловиште.
5. Давањето на дивечот во ловиштето на концесија се врши по пат на јавен конкурс. Јавниот конкурс трае 30 дена од денот на распишувањето.
6. За концесија на дивечот во соодветното ловиште концесионерот плаќа годишен надоместок. Надоместокот се утврдува во висина од 20% од вредноста на планираниот годишен застрел на дивечот согласно со посебната ловностопанска основа за соодветното ловиште, а се плаќа до 30 јуни за тековната година, на сметка на Буџетот на Република Македонија.

7. Постапката за доделување на концесија ќе ја подготви, организира и спроведе Комисија за спроведување на постапка за давање на дивечот на концесија формирана од страна на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство. Комисијата ќе ја подготви тендерската документација за оваа постапка во рок од 30 дена од денот на влегување во сила на оваа одлука.

8. Надоместокот за издавање на тендерската документација за оваа постапка изнесува 1.000,00 денари.

9. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6407/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3436.

Врз основа на член 54 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ
СТВАРИ НА УПРАВАТА ЗА ЗАШТИТА НА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

Член 1

Со оваа одлука од досегашниот корисник Министерството за култура на Република Македонија се даваат на трајно користење движни ствари на Управата за заштита на културното наследство и тоа:

Ред бр.	Средство	Тип	Опис на производ	Количина (парче)
1.	Персонален сметач	Fujitsu Siemens ESPRIMO P3500 i945G	Процесор-Pentium Dual Core E2180, RAM меморија-512MB DDR2-667, Хард диск-HDD SATA II 80GB 7.2K, Меѓународна софтверска поддршка - County kit ESPRIMO (INT), Тастатура - KB SC USB USA, Оперативен систем -WIN HP Prof.(GB), Ласерски глушец - Optical USB Wheel Mouse, Монитор - Fujitsu Siemens SCENICVIEW A17-3-17"	2
2.	Ласерски печатар	Hewlett Packard 1018	Брзина на печатење - 12 страници во минута, Број на страници во еден месец -3000 страници, Фреквенција - 234 MHz, Меморија - FISC 2MB RAM, Можност за мрежно поврзување - Network ready, Мрежна картичка - Fast Ethernet	2

Член 2

Директорот на Управата за заштита на културното наследство склучува договор со министерот за култура, за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6412/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3437.

Врз основа на член 52 став 2 алинеја 6 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ
ПОД ЗАКУП НА НЕДВИЖНА СТВАР СО НЕПОСРЕДНА СПОГОДБА НА УСТАНОВАТА ЗА КУЛТУРА
„ДЕТСКИОТ ТЕАТАРСКИ ЦЕНТАР“ – СКОПЈЕ**

Член 1

Во Одлуката за давање под закуп на недвижна ствар со непосредна спогодба на установата за култура „Детски театарски центар“ – Скопје бр.19-3558/1 од 28.07.2009 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.97/09) во членот 2 зборот „четири“ се заменува со зборот „шест“, а зборовите: „за метар квадрат“ се бришат.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6445/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3438.

Врз основа на член 41 став 2 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр.42/01, 5/03, 58/06 и 110/08) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 29.12.2009 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ИСПРАЌАЊЕ НА ПРИПАДНИЦИ НА АРМИЈАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА УЧЕСТВО
ВО ВЕЖБОВНА АКТИВНОСТ НА ЧЕТВРТАТА
ФРАНЦУСКА ВОЗДУХОПЛОВНА БРИГАДА
ЗА ВОЗДУХОПЛОВНА ОБУКА ВО РЕПУБЛИКА
ФРАНЦИЈА**

1. За учество во вежбовна активност на четвртата Француска воздухопловна бригада за воздухопловна обука со изведување на воздухопловни летови, која ќе се одржи во Република Франција, во период од 25 до 28 јануари 2010 година, се испраќаат 2 (двајца) припадници на Армијата на Република Македонија - Офицери.

2. Финансиските трошоци за реализација на вежбовната активност, во кои влегуваат транспортот, сместувањето и исхраната на учесниците во вежбовната активност ги обезбедува Министерството за одбрана на Република Франција.

3. Подготовките и организацијата на учесниците во вежбовната активност, ќе ги изврши Министерството за одбрана.

4. По завршувањето на вежбовната активност, Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6453/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3439.

Врз основа на член 140 а, став 3 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр.63/06, 36/07 и 106/08) Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ВИСИНАТА
НА ИНСТАЛИРАНАТА МОЌНОСТ НА ПОСТРОЈКАТА
ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА СТАТУС НА ПОВЛАСТЕН
ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА
ПРОИЗВЕДЕНА ОД ОБНОВЛИВИ
ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА**

Член 1

Во Одлуката за висината на инсталираната моќност на постројката за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр.123/09) членот 7 се брише.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6497/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3440.

Врз основа на член 91 став 2 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07, 77/08 и 67/09), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 25.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОСНОВАЊЕ НА ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА
УСТАНОВА - ГРАДСКА ОПШТА БОЛНИЦА
„8-МИ СЕПТЕМВРИ“ - СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука се основа Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје, со седиште во Скопје ул. „Париска“ бб, Скопје согласно Законот за здравствената заштита и Правилникот за поблиските просторни услови, опремата и кадрите за основање и работење на здравствени установи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 11/92, 25/96, 48/02, 30/05, 62/06 и 113/08).

Член 2

Дејноста на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје е спроведување на специјалистичко консултативна и болничка здравствена заштита на лица од сите возрасти заболени од разни видови на болести. Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје во спроведувањето на специјалистичко консултативната здравствена заштита врши испитување и утврдување на заболувањата, повредите и здравствената состојба на корисниците, спроведува специјализирани дијагностички, терапевтски и рехабилитациони постапки и дава специјалистички мислења и предлози, а во болничката здравствена заштита врши дијагностицирање, лекување, исхрана и постојан специјалистички надзор, примање и згрижување на итни медицински случаи, обезбедување на конзистентна медицинска помош, палијативна нега, учествува во спроведувањето на посебни програми за спречување, сузбивање и рано откривање на заболувањата и повредите, предлага и дава упатство за домашно лекување, обезбедува здравствено воспитување на лицата на кои им пружа здравствена заштита, пружа стручна помош на другите здравствени установи и обезбедува стручно усовршување на здравствените работници.

Член 3

Уписот на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје во Централниот регистар на Република Македонија ќе се изврши во рок од 10 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Јавната здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје ќе го користи просторот и опремата дадени на трајно користење на Министерството за здравство со одлуки на Владата на Република Македонија бр. 19-6564/1 од 22.12.2009 годи-

на („Службен весник на Република Македонија“ бр. 154/09) и бр. 19-6600/1 од 22.12.2009 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 160/09) од досегашниот корисник Министерство за одбрана.

Член 5

Со уписот во Централниот регистар на Република Македонија, Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје, ги презема вработените од Министерството за одбрана распоредени на работни места во Службата за воено здравство - Воена болница, од списокот на Министерството за одбрана, како и документацијата што се однесува на просторот, опремата и кадарот со кои се основа Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје.

Член 6

За вршител на должноста директор на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје се именува проф. д-р Сашо Стојчев.

Член 7

Изборот на членовите на органот на управувањето и именувањето на директорот на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје ќе се изврши во рок од 30 дена од денот на уписот во Централниот регистар на Република Македонија.

Член 8

Статутот на Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на изборот на членовите на органот на управување.

Член 9

Средствата за работа, Јавна здравствена установа - Градска општа болница „8-ми Септември“ - Скопје ќе ги обезбедува врз основа на склучени договори со Фондот за здравственото осигурување на Македонија согласно Законот за здравственото осигурување, како и од сопствени приходи.

Член 10

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6728/1
25 декември 2009 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3441.

Врз основа на член 11 точка 6 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/96, 6/02, 40/03, 49/06, 22/07 и 83/09), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 29.12.2009 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ГОДИШНАТА СМЕТКА ЗА 2008 ГОДИНА НА ЈП ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ПАСИШТА - СКОПЈЕ

1.Со оваа одлука се дава согласност на Годишната сметка за 2008 година на ЈП за стопанисување со пасишта - Скопје бр. 02-55/5 од 26.02.2009 година, усвоена од Управниот одбор на ова јавно претпријатие, на седницата, одржана на 26.02.2009 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-6812/1
29 декември 2009 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

3442.

Врз основа на член 20 од Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2009 година, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

**ПРОГРАМА
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ИНВЕСТИЦИОНО
ОДРЖУВАЊЕ НА РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИТЕ И РЕПРЕЗЕНТАТИВНИТЕ
ОБЈЕКТИ И СЛУЖБЕНИ ПРОСТОРИИ НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА
УПРАВА ВО 2009 ГОДИНА**

I

Во Програмата за инвестиционо одржување на резиденцијалните и репрезентативните објекти и службени простории на органите на државната управа во 2009 година, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/09), деловите II и III се менуваат и гласат:

„II

Средствата за извршување на мерките и активностите од дел I на оваа програма се обезбедени од следните извори:

1. Буџет на Република Македонија за 2009 година, согласно со Раздел 040.02, Потпрограма 1A – Реконструкција на згради на владини органи

- ставка 481 - Градежни објекти	47.464.000,00
- ставка 483 - Купување мебел, опрема, возила и машини	32.000.000,00

III

Средствата од дел II на оваа програма ќе се користат за следните намени:

СТАВКА 481 - ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ**A. РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ, РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИ И УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТИ**

1. Комплекс Вили Водно	
1.1. Вила 1 - Претседателска резиденција	8.844.009,00
1.1.1. Видео надзор	295.488,00
1.1.2. Хортикултурно уредување и изградба на систем за автоматско наводнување	7.798.050,00
1.1.3. Изработка на патека од бехатон	750.471,00
1.2. Резиденцијални објекти во комплекс вили на Водно	1.092.093,00
1.2.1. Монтажа и демонтажа на внатрешни врати и обложување на ѕидови со тапети	1.092.093,00

1.3. Резиденцијални објекти во комплекс Инекс - Горица во Охрид	506.892,00
1.3.1. Монтажа и демонтажа на внатрешни врати	506.892,00

B. СЛУЖБЕНИ ЗГРАДИ И ПРОСТОРИИ

1. Влада на Република Македонија	21.557.433,00
1.1. Набавка, изработка и монтажа на лифтови за лица со посебни потреби	21.557.433,00
2. Објект НИП "Нова Македонија"	
2.1. Управа за водење на матичните книги	5.415.225,00
2.1.1. Реконструкција и адаптација на административен простор	5.415.225,00
V. Изработка и монтажа на челични јарболи за државно знаме за локации на територија на Република Македонија	10.048.348,00
ВКУПНО А, Б и В:	47.464.000,00

СТАВКА 483 - КУПУВАЊЕ МЕБЕЛ, ОПРЕМА, ВОЗИЛА И МАШИНИ**A. РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ, РЕЗИДЕНЦИЈАЛНИ И УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТИ**

1. Вила 1 - Водно - Претседателска резиденција	
1.1. Набавка на мебел и опрема	31.865.756,00

B. СЛУЖБЕНИ ЗГРАДИ И ПРОСТОРИИ

1. Служба за општи и заеднички работи на Влада на Република Македонија	134.244,00
1.1. Набавка на компјутерска опрема и телефакс	134.244,00
483 - ВКУПНО А и Б:	32.000.000,00
ВКУПНО 481 и 483:	79.464.000,00"

II

Оваа програма влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-6592/1
29 декември 2009 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3443.

Врз основа на член 5 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08 и 82/08), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 29.12.2009 година, донесе

**ДЕЛОВНИК
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИКОТ
ЗА РАБОТА НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Во Деловникот за работа на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.38/01, 98/02, 9/03, 47/03, 64/03, 67/03, 51/06, 5/07,15/07, 26/07, 30/07, 58/07, 105/07, 116/07, 129/07, 157/07, 29/08, 51/08, 86/08, 144/08, 42/09, 62/09 и 141/09) во член 59 став (1) тока 3 по зборот „трговија,“ се додаваат зборовите „индустриска сопственост,“.

Член 2

(1) Дефинициите за одделни изрази, содржани во Законот за енергетика, се применуваат и во овој Правилник.

(2) Одделни изрази употребени во овој Правилник го имаат следното значење:

1) **виша сила**: сите непредвидливи природни појави, настани и околности кои се утврдени со закон;

2) **прекин во снабдувањето со електрична енергија**: е состојба при која на местото на испорака на електричната енергија нема електричен напон подолго од 1,5 секунди, а може да биде краткотраен во траење до 3 минути или долготраен, во траење поголемо од 3 минути;

3) **повратно влијание на електроенергетската мрежа**: е погонска состојба или случај при кој електроенергетските објекти и инсталации на корисниците предизвикуваат пореметувања и пречки во преносната и дистрибутивната мрежа;

4) **пречка**: е состојба или случај при кој може да се предизвикаат отстапување на квалитетот на испорачаната електрична енергија во граници поголеми од дозволените;

5) **пресметковно мерно место**: е дел од електроенергетската постројка кој е во функција на мерно место за мерење на параметрите на електричната енергија заради изготвување на фактури и/или задолжување со електрична енергија;

6) **место на испорака**: е место во мрежата во кое електричната енергија се превзема од страна на потрошувачот или место каде производителот ја испорачува електричната енергија во мрежата. За потрошувачите приклучени на низок напон место на испорака е местото на мерење;

7) **место на мерење**: е дел од електроенергетската постројка или дел од електричната мрежа на низок напон кој е во функција на мерно место за мерење на параметрите на електричната енергија;

8) **мерна опрема**: се мерила и други уреди и елементи за мерење на параметрите на електрична енергија согласно Законот за метрологијата;

9) **мерен ормар**: е ормар со мерни уреди и опрема за пресметковното мерно место;

10) **пресметковен период**: е временски период за кој се однесува пресметката за потрошената електрична енергија и моќност;

11) **броило со претплата (припејд броило)**: претставува броило за мерење на електрична енергија и кое овозможува на потрошувачот да користи електрична енергија онолку часа, додека вредноста на претплатата е позитивна, при што вредноста на претплатата се намалува со користењето на електричната енергија;

12) **врвно оптоварување**: е најголема просечна активна моќност кој во определено време ја повлекуваат од мрежата уредите, односно направите на потрошувачот или се превзема од производителот на електрична енергија;

13) **корисник на соодветен систем**: производител, снабдувач, трговец и потрошувач;

14) **оператор на електроенергетски систем**: е носител на лиценца кој врши дејност управување со електроенергетскиот систем;

15) **оператор на преносна мрежа**: е носител на лиценца кој врши дејност пренос на електрична енергија;

16) **оператор на пазарот на електрична енергија**: е носител на лиценца кој врши дејност организирање и управување со пазарот на електрична енергија;

17) **оператор на дистрибутивен систем**: е носител на лиценца кој врши дејност управување со дистрибутивниот систем и дистрибуција на електрична енергија;

18) **оператор на соодветен систем**: оператор на електроенергетски систем, оператор на преносната мрежа и оператор на дистрибутивниот систем;

19) **индиректен потрошувач**: е оној потрошувач кој се снабдува со електрична енергија и моќност преку постројките на друг потрошувач;

20) **заедничка потрошувачка**: е потрошувачка на електрична енергија и моќност која што се мери преку еден уред, а е наменета за повеќе потрошувачи.

II. УСЛОВИ И НАЧИН НА СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОРИ

Член 3

(1) Односите помеѓу вршителите на електроенергетските дејности како и помеѓу вршителите на електроенергетските дејности и потрошувачите се уредуваат во согласност со овој Правилник со следниве видови договори:

1) договор за приклучување на преносната или дистрибутивната мрежа;

2) договор за снабдување со електрична енергија;

3) договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа;

4) регулирани договори согласно Законот за енергетика; и

5) посебни договори помеѓу учесниците на пазарот на електрична енергија согласно Законот за енергетика и Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 4

(1) Договор за приклучување на преносната или дистрибутивната мрежа се склучува помеѓу:

1) Операторот на соодветниот систем со потрошувач на електрична енергија или со производител на електрична енергија, во постапка утврдена согласно соодветните мрежни правила;

2) Операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем во постапка утврдена согласно Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

Член 5

(1) Договор за снабдување со електрична енергија се склучува помеѓу:

1) Регулираниот производител и снабдувачот;

2) Снабдувачот и тарифниот потрошувач;

3) Производител и/или трговец на електрична енергија и квалификуваниот потрошувач;

4) Регулиран производител и потрошувач кој врши дејност од јавен интерес приклучен на преносната мрежа.

Член 6

(1) Договор за снабдување со електрична енергија склучен помеѓу снабдувачот и тарифниот потрошувач, како и договорот склучен помеѓу регулираниот производител и потрошувачот приклучен на преносната мрежа кој врши дејност од јавен интерес, особено содржи:

1) податоци за договорните страни;

2) предмет на Договорот;

3) број на решение на согласноста за приклучување и датум на издавање (за ново приклучени тарифни потрошувачи);

4) адреса на доставување на фактурите;

5) електроенергетски податоци од решение на согласноста за приклучување за тарифни потрошувачи приклучени на среден напон (моќност, енергија и други податоци);

6) податоци за пресметковното мерно место;

7) количина и динамика на испорака за електрична енергија и моќност на месечно ниво (за тарифни потрошувачи приклучени на среден напон);

8) ниво на квалитет на услугата од снабдувачот;

9) начин и услови за испорака на електрична енергија;

10) категорија на потрошувачот;

- 11) тарифни ставови и нивна примена;
- 12) место на испорака на електрична енергија;
- 13) начин на плаќање на електричната енергија;
- 14) одговорност за штета и висина на договорени казни (пени) за случаи на неизвршување или нередовно извршување на одредбите од договорот;
- 15) случаи во кои договорната казна не се плаќа, односно штетата не се надоместува;
- 16) времетраење, начин и услови за раскинување на договорот;
- 17) ограничување на испораката на електрична енергија;

18) начин на решавање на спорови.

(2) Договорот од став 1 на овој член се склучува на неопределно време, а на определно време кога тарифниот потрошувач има согласност за времен приклучок.

(3) Договорот од став 1 на овој член за тарифен потрошувач приклучен на среден напон се склучува на неопределно време, а тарифниот потрошувач приклучен на среден напон е должен 30 дена пред истекот на секој година да ги достави планираните месечни количини на електрична енергија и моќност за наредната година.

(4) Договорот од став 1 на овој член се склучува за секое пресметковно мерно место, а може да се склучи за повеќе или сите пресметковни мерни места на потрошувачот.

(5) Во случај кога тарифниот потрошувач со снабдувачот има склучено повеќе договори за снабдување за одредена градежна локација, правото за испорака на електрична енергија на пресметковното мерно место за кој е склучен договорот од став 1 на овој член може да го оствари по плаќањето на доспеаните фактури за испорачаната електрична енергија за сите други мерни места.

(6) Со потпишувањето на договорот од став 1 на овој член, договорните страни се должни во целост да ги почитуваат одредбите од овој Правилник, соодветните мрежни правила и Тарифниот систем за продажба на електрична енергија.

(7) Тарифниот потрошувач е должен во писмена форма да го извести снабдувачот за секоја промена на податоците од договорот за снабдување со електрична енергија и приклучокот (оттуѓување на објект, промена на корисник, промена на адреса, зголемена едновремена моќност, изменет приклучок, итн), во рок од 15 дена од настанувањето на промената.

Член 7

(1) Договор за снабдување со електрична енергија склучен помеѓу производителот и/или трговецот со квалификуваниот потрошувач, особено содржи:

- 1) податоци за договорните страни;
- 2) предмет на Договорот;
- 3) број на актот за согласноста за приклучување и дата на издавање на истиот;
- 4) адреса на доставување на фактурите;
- 5) електроенергетски податоци во согласност со согласноста за приклучување (моќност, енергија и други податоци);
- 6) податоци за пресметковното мерно место;
- 7) начин и услови за испорака на електрична енергија;
- 8) цена на електрична енергија;
- 9) место на испорака на електрична енергија;
- 10) начин на плаќање на електричната енергија;
- 11) одговорност за штета и висина на договорени казни (пени) за случаи на неизвршување или нередовно извршување на одредбите од договорот;
- 12) случаи во кои договорната казна не се плаќа, односно штетата не се надоместува;
- 13) времетраење, начин и услови за раскинување на договорот;
- 14) ограничување на испораката на електрична енергија;

15) начин на решавање на спорови.

(2) Договорот од став 1 на овој член се склучува на определно време, со рок на раскинување од најмалку 1 месец за секое пресметковно мерно место, а може да се склучи за повеќе или за сите мерни места на квалификуваниот потрошувач.

(3) Со потпишувањето на договорот од став 1 на овој член, договорните страни се должни во целост да ги почитуваат одредбите од овој Правилник, соодветните мрежни правила и Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 8

(1) Договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа се склучува помеѓу:

- 1) операторот на преносната мрежа со снабдувачот, за користење на преносната мрежа;
- 2) операторот на дистрибутивниот систем со снабдувачот, за користење на дистрибутивната мрежа;
- 3) операторот на преносната мрежа или операторот на дистрибутивниот систем со регулираниот производител за пренесување на електричната енергија за сопствени потреби;
- 4) операторот на преносната мрежа или операторот на дистрибутивниот систем со трговецот или со квалификуваниот потрошувач;
- 5) операторот на преносната мрежа со потрошувач кој врши дејност од јавен интерес приклучен на преносната мрежа;
- 6) операторот на преносната мрежа со производител на електрична енергија кој врши извоз на електрична енергија.

Член 9

(1) Договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа особено содржи:

- 1) податоци за договорните страни;
 - 2) предмет на Договорот;
 - 3) адреса на доставување на фактурите;
 - 4) податоци за пресметковните мерни места;
 - 5) ниво на дозволено повратно влијание на соодветната електроенергетска мрежа;
 - 6) случаи во кои може да се промени договореното ниво на квалитетот на испорака на електрична енергија;
 - 7) количина и динамика на испорака за електрична енергија;
 - 8) ниво на квалитет на извршената услуга;
 - 9) известување и размена на податоци;
 - 10) начин и услови за испорака на електрична енергија и моќност;
 - 11) место на испорака на електрична енергија;
 - 12) цена за користење на преносната или дистрибутивната мрежа;
 - 13) начин на плаќање;
 - 14) одредби во случаи на ограничување на потрошувачката во согласност со соодветните мрежни правила;
 - 15) одговорност за штета и висина на договорени казни (пени) за случаи на неизвршување или нередовно извршување на одредбите од договорот;
 - 16) случаи во кои договорната казна не се плаќа, односно штетата не се надоместува;
 - 17) времетраење, начин и услови за раскинување на договорот;
 - 18) начин на решавање на спорови.
- (2) Договорот од став 1 на овој член се склучува за секое пресметковно мерно место, а може да се склучи за повеќе или сите пресметковни мерни места на потрошувачите.
- (3) Со потпишувањето на договорот од став 1 на овој член, договорните страни се должни во целост да ги почитуваат одредбите од овој Правилник, соодветните мрежни правила и Правилата за пазар на електрична енергија.

(4) Договорните страни се должни меѓусебно да се известуваат во писмена форма за секоја промена на податоците од договорот за снабдување со електрична енергија и приклучокот (оттуѓување на објект, промена на корисник, промена на адреса, зголемена едновременна моќност, изменет приклучок итн).

Член 10

(1) Регулиран договор согласно Законот за енергетика се склучува помеѓу:

1) регулираниот производител и снабдувачот, за покривање на целокупните потреби на електрична енергија и моќност на тарифните потрошувачи во обем кој што снабдувачот одлучил да не го набавува на пазар не земајќи ги во предвид загубите на електрична енергија во преносниот и дистрибутивниот систем;

2) регулираниот производител и операторот на електроенергетскиот систем за обезбедување на системските услуги, вклучувајќи ја и електричната енергија за покривање на техничките загуби на електрична енергија во преносната мрежа во количини одобрени од Регулаторната комисија за енергетика;

3) регулираниот производител и операторот на дистрибутивниот систем, за обезбедување на електрична енергија за покривање на техничките загуби на електрична енергија во дистрибутивниот систем во количини одобрени од Регулаторната комисија за енергетика.

Член 11

(1) Регулираните договори од член 10 на овој Правилник особено содржат:

- 1) податоци за договорните страни;
- 2) предмет на Договорот;
- 3) адреса на доставување на фактурите;
- 4) податоци за пресметковните мерни места;
- 5) количина и динамика на испорака за електрична енергија, моќност и системски услуги;
- 6) ниво на квалитет на извршена услуга;
- 7) услови во кои регулираниот производител е должен да постапи со ограничена испорака на договорената електрична енергија и моќност;
- 8) известување и размена на податоци;
- 9) начин и услови за испорака на електрична енергија;

- 10) место на испорака на електрична енергија;
- 11) начин на плаќање на електричната енергија;
- 12) одговорност за штета и висина на договорени казни (пеналии) за случаи на неизвршување или нередовно извршување на одредбите од договорот;
- 13) случаи во кои договорната казна не се плаќа, односно штетата не се надоместува;
- 14) времетраење, начин и услови за раскинување на договорот;

15) начин на решавање на спорови.

(2) Со потпишувањето на договорот од став 1 на овој член, договорните страни се должни во целост да ги почитуваат одредбите од овој Правилник, Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 12

(1) Посебен договор помеѓу учесниците на пазарот на електрична енергија согласно Законот за енергетика, се склучува помеѓу:

1) Снабдувачот и други производители на електрична енергија и/или трговци со електрична енергија, за електрична моќност и енергија, само ако пазарните услови и цени се поповолни од условите и цените утврдени за регулираниот производител на електрична енергија, на јасно дефиниран транспарентен и недискриминаторен начин кој ќе гарантира еднаков пристап на сите домашни и странски правни лица. Оваа набавка треба да биде одобрена од Регулаторната комисија за енергетика;

2) Операторот на електроенергетскиот систем и други производители на електрична енергија и/или трговци со електрична енергија, за количини на електрична енергија потребни за покривање на загубите на електрична енергија во износ над одобрениот од Регулаторната комисија за енергетика, согласно транспарентни, недискриминаторни и пазарно ориентирани постапки;

3) Операторот на дистрибутивниот систем и други производители на електрична енергија и/или трговци со електрична енергија, за количини на електрична енергија потребни за покривање на загубите на електричната енергија во износ над одобрениот од Регулаторната комисија за енергетика согласно транспарентни, недискриминаторни и пазарно ориентирани постапки;

4) Операторот на пазар на електрична енергија и повластениот производител на електрична енергија за откуп на произведената електрична енергија;

5) Регулираниот производител и други производители и/или трговци со електрична енергија, за потребното количество на електрична моќност и енергија, на јасно дефиниран транспарентен и недискриминаторен начин кој ќе гарантира еднаков пристап на сите домашни и странски правни лица;

6) Регулираниот производител и трговец со електрична енергија, за вишок на моќност и енергија по пазарни услови, на отворен транспарентен и недискриминаторен начин. Регулаторната комисија за енергетика има пристап до целокупната документација и податоци поврзани со продажбата.

Член 13

(1) Посебните договори помеѓу учесниците на пазарот на електрична енергија од член 12 на овој Правилник особено содржат:

- 1) податоци за договорните страни;
- 2) предмет на Договорот;
- 3) адреса на доставување на фактурите;
- 4) податоци за пресметковните мерни места;
- 5) количина и динамика на испорака за електрична енергија;
- 6) ниво на квалитет на електрична енергија;
- 7) начин на меѓусебно информирање;
- 8) начин на информациско поврзување и размена на податоци;
- 9) начин и услови за испорака на електрична енергија;
- 10) место на испорака на електрична енергија;
- 11) начин на плаќање на електричната енергија;
- 12) начин на плаќање на услугата за користење на преносниот и/или дистрибутивниот систем;
- 13) права и обврски на договорните страни за случаи на неизвршување или нередовно извршување на одредбите од договорот;
- 14) начин на решавање на спорови;
- 15) други меѓусебни обврски на договорните страни.

(2) Со потпишувањето на договорот од став 1 на овој член, договорните страни се должни во целост да ги почитуваат одредбите од овој Правилник, Мрежните правила за пренос на електрична енергија, Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија и Правилата за пазар на електрична енергија.

III. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИТЕ СУБЈЕКТИ И КВАЛИТЕТ НА СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 14

(1) Производителот на електрична енергија поседува и управува со работата на производните постројки со цел да обезбеди достапност на произведената електрична енергија и моќност и/или системски услуги до точката на прием согласно Законот за енергетика, овој Правилник, соодветните мрежни правила, како и склучените договори за купопродажба на електрична енергија, моќност и системски услуги.

(2) Регулираниот производител на електрична енергија е должен да обезбеди производство или и на друг начин да ги обезбеди потребните количини на електрична енергија и моќност за покривање на целокупните потреби на тарифните потрошувачи, како и системски услуги, вклучувајќи ја и електричната енергија за покривање на техничките загуби при пренос, дистрибуција и трансформација во преносната мрежа и дистрибутивната мрежа согласно Законот за енергетика и овој Правилник.

Член 15

(1) Согласно Законот за енергетика, овој Правилник и соодветните мрежни правила, операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем се должни да обезбедат:

1) сигурна, безбедна и квалитетна испорака на електрична енергија преку соодветниот систем од местото на превземање до местото на испорака на електрична енергија;

2) одржување и развој на соодветниот систем со цел да се овозможи ефикасно и сигурно функционирање на системот од местото на превземање до местото на испорака на електрична енергија;

3) приклучување на корисниците на преносната и дистрибутивната мрежа, согласно соодветните мрежни правила.

(2) Под сигурна, безбедна и квалитетна испорака на електрична енергија од став 1, алинеја 1 на овој член се подразбира исполнување на стандарди и критериуми кои се однесуваат на:

1) квалитет на номиналниот напон на напојување;

2) континуитет во испораката на електрична енергија; и

3) квалитет на комерцијалните услуги.

(3) Општ стандард за квалитет на номиналниот напон, преставува обезбедување на номинални вредности на напонот по напонско ниво во точките на напојување и дозволени отстапувања од номиналните вредности на напонот по напонско ниво.

(4) Во нормални погонски услови, дозволени отстапувања од номиналните вредности на напонот по напонско ниво може да биде:

1) за напонско ниво поголемо од 110 kV од: - 5% до + 5%;

2) за напонско ниво 110 kV, 35 kV, 20 kV, 10 kV, и 6 kV од: - 10% до + 10%;

3) за напонско ниво под 1kV од: - 10% до + 5%.

(5) Операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем се должни на барање на корисникот, да го измерат напонот на местото на испорака на електричната енергија и за резултатите од извршеното мерење да го известат корисникот во писмена форма.

Член 16

(1) Операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем се должни:

1) да водат евиденција за сите прекини во испораката на електричната енергија и да формираат соодветна база на податоци;

2) да водат евиденција за индикаторите на квалитетот во снабдувањето (квалитет на напонот и континуитет во испораката) и да формираат соодветна база на податоци.

(2) Податоците од став 1 на овој член систематски се собираат и обработуваат согласно Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија.

Член 17

(1) Номиналната фреквенција на наизменичната струја во преносната и дистрибутивната мрежа изнесува 50 Hz (херци).

(2) Во нормални погонски услови, дозволеното отстапување на номиналната фреквенција согласно Мрежните правила за пренос на електрична енергија, може да биде од: - 0,1% до + 0,1%.

(3) По исклучок, во случај на значајни пореметувања на работата на електроенергетскиот систем, дозволеното отстапување на номиналната фреквенција може да биде поголемо од пропишаното од став 2 на овој член во граници согласно Мрежните правила за пренос на електрична енергија.

Член 18

(1) Снабдувачот е должен да обезбеди и набави електрична енергија и моќност од регулираниот производител на електрична енергија, други производители на електрична енергија, трговци со електрична енергија, како и потребен преносен и дистрибутивен капацитет и регулирани услуги за потребите на тарифните потрошувачи по цени одобрени и објавени од Регулаторната комисија за енергетика, во согласност со Законот за енергетика, овој Правилник, соодветните мрежни правила и Правилата за пазар на електрична енергија.

(2) Снабдувачот е должен да води евиденција и да формира база на податоци за индикаторите на квалитет на комерцијалните услуги.

(3) Податоците од став 2 на овој член систематски се собираат и обработуваат согласно Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија.

Член 19

(1) Регулираниот производител и снабдувачот вршат фактурирање на испорачаната електрична енергија и моќност согласно одредбите од Тарифниот систем за електрична енергија, по цени одобрени и објавени од Регулаторната комисија за енергетика.

(2) Операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем вршат фактурирање за услугата за користење на преносниот и/или дистрибутивниот систем по цени одобрени и објавени од Регулаторната комисија за енергетика.

Член 20

(1) Производител на електрична енергија може да склучи договор за снабдување со електрична енергија со квалификуван потрошувач доколку производителот и/или квалификуваниот потрошувач имаат склучено претходно договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа со операторот на соодветниот систем и договор за балансирање согласно Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 21

(1) Согласно Законот за енергетика и овој Правилник, снабдувачот е должен да:

1) потпише договор за користење на мрежата со соодветниот оператор, во свое име и во име на потрошувачите кои ги снабдува со електрична енергија;

2) ги почитува одредбите од Законот за енергетика, овој Правилник, соодветните мрежни правила и Правилата за пазар на електрична енергија;

3) ги фактурира и наплатува сметките од потрошувачите;

4) изготвува договори, пресметки и известувања кои се доставуваат до потрошувачите;

5) воспоставува служба одговорна за грижа на потрошувачи и давање на информации, поддршка и советување на потрошувачи;

6) води и ажурира документација во врска со фактурирањето и наплатата на сметките, или било која друга документација предвидена со овој Правилник, соодветните мрежни правила и Правилата за пазар на електрична енергија;

7) ги разгледува приговорите од потрошувачите и дава одговор на поднесениот приговор до потрошувачот;

8) воспостави писмено известување до потрошувачите барем еднаш годишно, за нивните права и обврски со потпишаните договори за снабдување;

9) го достави до Регулаторната комисија за енергетика образецот од Договорот за снабдување кој ќе биде понуден на потрошувачите, заради разгледување и одобрување на истиот;

10) дава информации на потрошувачите во име на операторот на соодветниот систем.

Член 22

(1) Согласно Законот за енергетика и овој Правилник, операторот на соодветниот систем е должен да:

1) постапува во согласност со одредбите од Законот за енергетика, овој Правилник, соодветните мрежни правила, Правилата за пазар на електрична енергија и техничките стандарди и прописи од областа на електротехниката;

2) одговори во рок од 30 дена на секое барање за согласност за приклучување на соодветната мрежа, кое го има поднесено корисникот (дали истото е поднесено согласно пропишаниот начин и форма, како и дали е доставена потребната документација);

3) донесе одлука во врска со барањето за издавање на согласност за приклучување во рок согласно соодветните мрежни правила;

4) го приклучи корисникот на соодветната мрежа согласно соодветните мрежни правила;

5) ги одржува приклучоците кои се дел од соодветната мрежа во согласност со соодветните мрежни правила, како и договорот за приклучување;

6) врши фактурирање и наплата на услугата за користење на соодветната мрежа, по цени и тарифи одобрени од Регулаторната комисија за енергетика;

7) врши отчитување на мерните уреди;

8) ја чува и ажурира документацијата во врска со приклучоците, барањето за приклучување, договорот за приклучување, барањето за измена на приклучокот, фактурирањето, планираните и непланираните прекини во снабдувањето и квалитетот на електрична енергија;

9) ги разгледува и одговара на добиените приговори во писмена форма во однос на отчитувањето на мерните уреди;

10) доставува информации на снабдувачот во врска со приклучокот и користењето на системот;

11) не врши дискриминација при давање на својата услуга на корисниците.

Член 23

(1) Операторот на соодветниот систем врши испорака на електрична енергија и моќност на корисникот, преку приклучокот на соодветната мрежа изграден во согласност со соодветните мрежни правила.

(2) Доколку корисникот е приклучен спротивно на законот и соодветните мрежни правила или самоволно се приклучи или изврши самоволно менување на приклучокот, соодветниот оператор на мрежата е должен да ја прекине испораката на електрична енергија.

Член 24

(1) Операторот на електроенергетскиот систем во договорот за користење на преносната мрежа, може да договори обезбедување на системски услуги согласно Мрежните правила за пренос на електрична енергија и Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 25

(1) Операторот на соодветниот систем не е одговорен за настанување на евентуална материјална или нематеријална штета на корисникот поради загрозувањето на сигурното, безбедното и квалитетното снабдување со електрична енергија во случај на настанување на виша сила, воена, вонредна или кризна состојба, дефекти и неисправности на уредите и постројките кои се последица на дејствија на трети страни, а операторот на соодветниот систем не можел да го спречи.

Член 26

(1) Операторот на соодветниот систем може привремено да ја прекине испораката на електричната енергија во следните случаи:

1) вршење на редовно или вонредно прегледи и одржување на мрежата;

2) вршење на испитувања или контролни мерења;

3) реконструкции и проширување на мрежата, уредите и инсталациите;

4) потреба од спречување на ризик од нарушување на системот за електрична енергија; и

5) приклучување на нови корисници на соодветната мрежа.

Член 27

(1) За планираниот прекин на испорака на електрична енергија, операторот на соодветниот систем е должен да го избере времето кое е најмалку неповолно за потрошувачот, односно потрошувачите.

(2) За планирани прекини на превземање или испорака на електрична енергија, операторот на соодветниот систем е должен навремено да ги информира потрошувачите во писмена форма, а во случај на прекин на поголема група на потрошувачи преку средствата за јавно информирање, најмалку 24 часа пред започнувањето на прекиноот.

(3) Доколку операторот на соодветниот систем за планираниот прекин за превземање или испорака на електрична енергија не ги информира корисниците, таквиот прекин се третира за непланиран прекин на превземање или испорака на електрична енергија.

Член 28

(1) Операторот на соодветниот систем ќе го прекине превземањето и испораката на електрична енергија на корисниците, без претходно опомена во следните случаи:

1) Ако корисникот со своите електроенергетски постројки, уреди и инсталации го загрозува животот и здравјето на луѓето или им го загрозува и имотот;

2) Ако при недостаток на електрична енергија и кризна состојба не ги почитува посебните мерки на ограничување на превземањето на електрична енергија од соодветната мрежа согласно соодветните мрежни правила и друг пропис.

Член 29

(1) Доколку операторот на соодветниот систем ја прекинал испораката или превземањето на електрична енергија на потрошувачот спротивно на Законот за енергетика и овој Правилник, должен е во рок од 24 часа на свој трошок повторно да ги приклучи електроенергетските уреди и инсталации на потрошувачот на соодветната мрежа, сметајќи од денот кога се констатира дека прекиноот на превземањето или испораката била изведена спротивно на Законот за енергетика или овој Правилник.

Член 30

(1) Во случај на виша сила операторот на соодветниот систем на електрична енергија има право да ја намали, огранични или прекине испораката на електрична енергија за времетраењето на вишата сила и за времетраење на санирањето на последиците од вишата сила.

(2) Во случај на настани на виша сила дозволени се поголеми отстапувања од пропишаните напонски отстапувања.

IV. ОПШТИ ПРИНЦИПИ, ПРАВА И ОБВРСКИ НА ПОТРОШУВАЧИТЕ

Член 31

(1) Согласно Законот за енергетика и овој Правилник, општите принципи, права и обврски за потрошувачот се:

1) на чесен и рамноправен третман при снабдувањето со електрична енергија од страна на снабдувачот и отворен пристап на информациите со кои располага снабдувачот, а се однесуваат на снабдувањето со електрична енергија, не вклучувајќи ги доверливите информации и податоци;

2) да бара од операторот на соодветниот систем согласност за приклучување на соодветната мрежа, согласно одредбите од соодветните мрежни правила;

3) да има транспарентни договорни односи со операторот на соодветниот систем и со снабдувачот;

4) да изјавува жалба на актот за согласноста за приклучување и решавање на спорови, согласно Законот за енергетика и одредбите од овој Правилник;

5) да ги плаќа сметките за потрошената електрична енергија во согласност со договорот за снабдување со електрична енергија;

6) да плаќа за услугата за користење на соодветната мрежа по цени и тарифи одобрени од Регулаторната комисија за енергетика (само за квалификувани потрошувачи).

Член 32

(1) Тарифен потрошувач, може во писмена форма да поднесе барање до снабдувачот за раскинување на договорот за снабдување, со отказан рок од 30 дена.

(2) По добивањето на барањето за раскинување на договорот за снабдување со електрична енергија, снабдувачот е должен врз основа на отчитување на броилото за електрична енергија на тарифниот потрошувач да му достави фактура за сите парични обврски согласно договорот.

(3) Ако тарифниот потрошувач не изврши откажување на договорот согласно став 1 на овој член и/или не овозможи отчитување на броилото, поради што снабдувачот не може да достави фактура, е должен да ја плати целата електрична енергија до денот на отчитување на броилото.

Член 33

(1) Снабдувачот може да го раскине договорот за снабдување со електрична енергија на тарифен потрошувач, во следните случаи:

1) ако тарифниот потрошувач дал неточни или нецелосни податоци кои оневозможуваат редовно исполнување на договорните обврски, или кога предметните податоци не бидат исправени во бараниот рок;

2) ако тарифниот потрошувач не ги отстрани причините поради кои му е прекинато снабдувањето со електрична енергија во рок од 90 дена од денот на прекинувањето во снабдувањето со електрична енергија.

(2) Најмалку 3 дена пред раскинување на договорот од став 1 на овој член снабдувачот е должен за раскинување на договорот со тарифниот потрошувач да го известат операторот на дистрибутивниот систем и да поднесе барање за исклучување на тарифниот потрошувач од дистрибутивниот систем.

Член 34

(1) Договорот за користење на преносната или дистрибутивната мрежа склучен помеѓу операторот на соодветниот систем и квалификуваниот потрошувач престанува да важи во следните случаи:

1) поради престанок на постоење на правното лице;

2) поради промена на сопственоста на објектот или издавање на објектот под закуп; и

3) поради настанување на други околности за престанување на договорот и неисполнување на одредбите од договорот.

(2) Во случај на престанок на постоење на правното лице, операторот на соодветниот систем привремено ќе продолжи со испорака на електрична енергија на правното лице како сопственик на објектот до добивањето на сознанието за новиот сопственик доколку се подмирувани сите финасиски обврски за тоа мерно место.

(3) Доколку, од било која причина, со другото правно лице кое го користи или управува објектот не е можно да се склучи нов договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа, операторот на соодветниот систем може да склучи договор на одредено време со правното лице, за користење на мрежата доколку до денот на склучување на договорот се подмирувани сите финансиски обврски за тоа мерно место.

(4) Ако во случаите од став 3 на овој член, не се склучи договор во рок од 90 дена од престанок на постоење на правното лице, пресметковното мерно место може да се исклучи.

(5) Новиот корисник е должен да склучи нов договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа.

Член 35

(1) Тарифен потрошувач го губи статусот на потрошувач, доколку на исклучено пресметковно мерно место поради престанување на договорот за снабдување со електрична енергија, тарифниот потрошувач во рок од 3 години не склучи нов договор за снабдување со електрична енергија, при што приклучокот на местото на спојување со соодветната мрежа може да се демонтира.

(2) Квалификуван потрошувач го губи статусот на потрошувач, доколку на исклученото пресметковно мерно место поради престанување на договорот за снабдување со електрична енергија, во рок од 3 години не склучи нов договор за снабдување, во тој случај се раскинува договорот за користење на преносната или дистрибутивната мрежа, престанува да важи согласноста за приклучување, а приклучокот на местото на спојување со мрежата може да се демонтира.

(3) Квалификуван потрошувач го губи статусот на потрошувач, доколку на исклученото пресметковно мерно место поради престанување на договорот за користење на преносната или дистрибутивната мрежа, во рок од една година не склучи нов договор за користење на преносната или дистрибутивната мрежа, при што престанува да важи согласноста за приклучување, а приклучокот на местото на спојување со мрежата може да се демонтира.

Член 36

(1) При промена на сопственоста на објектот на корисникот или издавање на објектот под закуп од страна на сопственикот на трето лице, претходниот корисник како тарифен потрошувач на електрична енергија, е должен до снабдувачот и до операторот на соодветниот систем да:

1) поднесе барање за раскинување на договорот за снабдување;

2) достави докази за промена на сопственоста или давањето под закуп;

3) ги подмири сите обврски за потрошената електрична енергија кон снабдувачот до денот на раскинување на договорот за снабдување;

4) достави контакт податоци за новиот корисник;

5) во случај на издавање на објектот под закуп да достави писмена согласност за склучување на договор за снабдување со новиот корисник.

(2) По исполнување на обврските од став 1 од овој член од страна на корисникот, операторот на соодветниот систем е должен во рок од 8 (осум) дена да:

- 1) изврши отчитување на броилото;
- 2) ја прекине испораката на електричната енергија.

Член 37

(1) Во случај на промена на сопственоста на објектот на корисникот или издавање на објектот под закуп од страна на корисникот на нов корисник, новиот корисник како тарифен потрошувач на електрична енергија е должен да:

1) поднесе барање за склучување на договорот за снабдување со снабдувачот;

2) достави докази за промена на сопственоста или давање под закуп до снабдувачот и до операторот на соодветниот систем;

3) ги подмири сите обврски за повторно приклучување на електроенергетскиот систем согласно соодветните мрежни правила.

(2) По исполнување на обврските од став 1 од овој член од страна на новиот корисник, снабдувачот ќе склучи договор за снабдување со електрична енергија со корисникот.

Член 38

(1) Сметките или фактурите за испорачаната електрична енергија до моментот на раскинување на договорот за снабдување со претходниот корисник на објектот, односно до моментот на склучување на договор за снабдување со електрична енергија со новиот корисник се обврска на претходниот корисник.

Член 39

(1) Во случај на виша сила операторот на соодветниот систем има право да ја намали, ограничи или прекине испораката на електричната енергија за времетраењето на вишата сила и за времетраењето на санирањето на последиците предизвикани од вишата сила.

(2) Во случај на виша сила, дозволени се поголеми отстапувања на номиналниот напон на соодветната мрежа во однос на пропишаните согласно техничките стандарди и прописи.

(3) Било кој настан на виша сила го ослободува операторот на соодветниот систем од одговорности согласно закон и друг пропис, во исполнувањето на договорените обврски за времетраењето на виша сила.

Член 40

(1) Корисникот е должен да обезбеди пристап на имотот или објектот до броилото заради отчитување, контрола, вградување, надзор, промена и замена на броилото од страна на операторот на соодветниот систем, како и пристап на имотот или објектот до броилото заради исклучување на испораката на електричната енергија, во случај кога корисникот направил прекршок согласно закон или не извршил плаќање за електричната енергија во согласност со обврските од договорот за снабдување или роковите и условите за давање на услуга.

(2) Ако кај корисникот е оневозможен пристапот на операторот на соодветниот систем за отчитување на броилата за електрична енергија, корисникот е должен по претходно доставено барање во писмена форма од операторот на соодветниот систем, да ги отчита и достави соодстојбите на броилото во рок определен во барањето.

(3) Ако корисникот спречува пристап до броилата за електрична енергија, а и не постапи по барањето од став 2 на овој член, операторот на соодветниот систем има право да покрене прекршочна постапка согласно Законот за енергетика.

(4) Во рок од 8 дена пред превземање на дејствија од став 3 на овој член, операторот на соодветниот систем треба да достави писмено известување до корисникот за намерата.

Член 41

(1) Корисникот е одговорен за сигурноста и техничката исправност на своите електроенергетски објекти и инсталации согласно соодветните мрежни правила.

V. НАЧИН НА ОТЧИТУВАЊЕ, ПРЕСМЕТУВАЊЕ И НАПЛАТУВАЊЕ НА ИСПОРАЧАНАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 42

(1) Операторот на соодветниот систем е должен да врши мерење на испорачаната електрична енергија на корисниците преку мерни уреди кои ги вградува, одржува, контролира и менува согласно Законот за енергетика, Законот за метрологијата и соодветните мрежни правила.

Член 43

(1) Отчитувањето на мерните уреди го вршат овластени лица на операторот на електроенергетскиот систем. Овластените лица задолжително треба да поседуваат легитимација издадена и заверена од страна на операторот на електроенергетскиот систем која на барање на корисникот се должни да ја покажат.

(2) Пресметковниот период е месечен, и тоа од првиот ден во месецот, од 00:00 часот, до последниот ден во месецот, до 24:00 часот.

(3) Отчитувањето на броилата за електрична енергија на квалификуваните потрошувачи се врши месечно во временски период согласно склучените договори.

(4) Операторот на електроенергетскиот систем е должен да воспостави систем за собирање, обработка и ажурирање на мерните податоци, согласно Мрежните правила за пренос на електрична енергија и Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 44

(1) Отчитувањето на мерните уреди го вршат овластени лица на операторот на дистрибутивниот систем на електрична енергија. Овластените лица задолжително треба да поседуваат легитимација издадена и заверена од страна на операторот на дистрибутивниот систем која на барање на корисникот се должни да ја покажат.

(2) Периодот на отчитување на мерните уреди го утврдува операторот на дистрибутивниот систем и истиот не може да биде подолг од една година, додека за пресметковен период по правило се смета временскиот период од еден месец, кој што не мора да биде идентичен со календарскиот месец.

(3) Отчитување на броилата на потрошувачите од категоријата домаќинства овластените лица од став 1 на овој член го вршат во време од 8:00 часот до 20:00 часот.

(4) Операторот на дистрибутивниот систем е должен да воспостави систем за собирање, обработка и ажурирање на мерните податоци, согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

(5) Отчитаните податоци од мерните броила за електрична енергија, операторот на дистрибутивниот систем е должен да ги достави на снабдувачот со кој потрошувачот има склучено договор за снабдување со електрична енергија.

(6) Во случај кога периодот на отчитување не се совпаѓа со пресметковниот период, операторот на дистрибутивниот систем е должен да изврши сведување на претходно отчитаните вредности од мерните уреди во рамките на пресметковниот период. Доколку постои разлика помеѓу сумата од вредностите на пресметков-

ните периоди кои се однесуваат за периодот на отчитување и вредностите кои се резултат од отчитување на мерните уреди, операторот на дистрибутивниот систем е должен да изврши порамнување така што разликата ќе ја пренесе во наредните пресметковни периоди.

(7) Начинот и критериумите за сведување на претходно отчитаните вредности од мерните уреди во рамките на пресметковниот период и порамнување на разликите во наредните пресметковни периоди ги утврдува операторот на дистрибутивниот систем.

Член 45

(1) Операторот на соодветниот систем на барање на потрошувачот, снабдувачот и на производителот да ги достави отчитаните вредности за мерните податоци кои се однесуваат за нив, во писмена и/или електронска форма.

(2) Операторот на соодветниот систем и операторот на пазар на електрична енергија можат да извршат размена на податоци на отчитаните вредности за мерните места согласно Правилата за пазар на електрична енергија.

Член 46

(1) Снабдувачот е должен преку средствата за јавно информирање да ги извести тарифните потрошувачи за промена на цената на електричната енергија пред нејзината примена.

(2) При промена на цената на електричната енергија во период, кој не се поклопува со пресметковниот период, тарифните потрошувачи од категоријата на низок напон кај кои моќноста не се мери, не се врши отчитување на броилата, туку се постапува на следниот начин:

1) Операторот на дистрибутивниот систем во договор со снабдувачот, утврдува рок и начин во кој тарифните потрошувачи треба да ги самоотчитаат и достават отчитаните податоци од броилата за електрична енергија;

2) За оние тарифни потрошувачи кои нема да ги достават податоците од самоотчитувањето, операторот на дистрибутивниот систем ќе изврши проценка на испорачаната електрична енергија врз основа на потрошената електрична енергија во претходниот месец со линеарно пресликување сразмено на бројот на деновите на важечките тарифни ставови и бројот на деновите за новите тарифни ставови.

(3) За останатите категории на тарифни потрошувачи, освен наведените во ставот 2 на овој член, при промена на цената на електричната енергија, која не се поклопува со крајот на пресметковниот месец, операторот на дистрибутивниот систем е должен да ги отчита броилата за електрична енергија најкасно во рок од 8 дена од денот на промена на цената на електричната енергија.

Член 47

(1) Корисникот има право да присуствува на отчитувањето на броилото.

(2) Доколку операторот на дистрибутивниот систем не извршил отчитување на состојбата на броилата од категоријата на потрошувачи домаќинства за одреден пресметковен период, операторот на дистрибутивниот систем може да ја прифати состојбата на броилата, односно податоците од отчитувањето кои ги извршил потрошувачот и му ги доставил во пишана форма.

(3) Во случаите од став 2 на овој член, доколку потрошувачот не доставил податоци од состојбата на броилата, операторот на дистрибутивниот систем ќе изврши проценка на потрошената електрична енергија, врз основа на состојбата на броилата од претходниот пресметковен период.

(4) Пресметката врз основа на доставена состојба на броило или врз основа на проценка од став 3 на овој член не може да се изврши два пати или повеќе од два пати последователно.

(5) Ако приговорот на корисникот е основан, тогаш операторот на соодветниот систем ќе изврши корекција на отчитаните вредности и ќе изврши корекција на доставената сметка или фактура.

Член 48

(1) Врз основа на добиените податоци од отчитувањето на броилата на тарифните потрошувачи од операторот на дистрибутивниот систем, како и на податоците добиени за состојбата на броилата од страна на потрошувачот, снабдувачот е должен да изврши пресметка за испорачаната електрична енергија на тарифниот потрошувач за пресметковниот период и да достави сметка или фактура до потрошувачот. Снабдувачот врши пресметка за испорачаната електрична енергија на тарифните потрошувачи согласно цени и тарифни ставови одобрени и објавени од Регулаторната комисија за енергетика.

(2) Врз основа на податоците од отчитувањето на броилата на квалификуваните потрошувачи, операторот на соодветниот систем е должен да изврши пресметка за услугата за користење на соодветниот систем врз основа на количините на испорачаната електрична енергија на квалификуваниот потрошувач за пресметковниот период и да достави сметка или фактура до истиот, согласно цени и тарифни ставови за користење на соодветниот систем одобрени и објавени од Регулаторната комисија за енергетика.

(3) Трговецот и производителот врз основа на добиените податоци од операторот на соодветниот систем за состојбата на броилата, врши пресметка за испорачаната електрична енергија на квалификуваниот потрошувач согласно одредбите од договорот за снабдување со електрична енергија.

Член 49

(1) Тарифниот потрошувач има право на приговор до снабдувачот за доставената месечна сметка или фактура за електрична енергија во рок од 15 дена од денот на нејзиното доставување.

(2) Тарифниот потрошувач може делумно или целосно во писмена форма да приговара на пресметката од доставената сметка или фактура за пресметковниот месец, во однос на потрошената електрична енергија во рок од став 1 на овој член, а за неспорениот дел е должен да ја плати согласно одредбите од овој Правилник.

(3) Снабдувачот е должен во однос на приговорот од став 2 на овој член да одговори на тарифниот потрошувач во писмена форма во рок од 15 дена од добивањето на приговорот.

(4) Ако приговорот од став 2 на овој член е оправдан, снабдувачот му издава нова сметка или фактура на тарифниот потрошувач за истиот пресметковен месец.

Член 50

(1) Ако операторот на соодветниот систем при редовна контрола или по известување на корисникот утврди дека мерната опрема поради дефект не ја регистрирала правилно испораката на електричната енергија и моќност, на корисникот ќе му се наплати според просечна потрошувачка на електрична енергија пресметана врз основа на историски податоци, пропорционално со времетраењето на дефектот на мерната опрема, а доколку тоа не може да се утврди ќе се изврши исправка на пресметката на количините на електрична енергија и моќност од номиналниот износ на класа на точност за утврдената грешка. Исправката на пресметката ќе се изврши за половина време од последната контрола, најмногу за 6 (шест) месеци.

(2) Во случај на дефект на мерната опрема или ако при контролата се покаже грешка поголема од номиналната класа на точност, операторот на соодветниот

систем е должен да изврши замена на соодветната мерна опрема кај корисникот во рок од 15 дена од денот на дознавањето за дефектот, односно утврдувањето на грешката.

(3) Операторот на соодветниот систем ќе ги применува ставот 1 и ставот 2 само во случај кога корисниците немаат вградено контролни мерни броила или контролните мерни броила се во дефект.

(4) Право на приговор за погрешно утврдена константа или погрешно утврдена состојба на мерните уреди поради погрешно отчитување на целите или децималните места имаат двете договорни страни.

Член 51

(1) Снабдувачот е должен сметката или фактурата за испорачаната електрична енергија да ја достави до потрошувачот во рок од 10 (десет) дена од денот на завршувањето на пресметковниот период.

(2) Потрошувачите од став 1 на овој член се должни да ја платат сметката или фактурата за испорачаната електрична енергија во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на завршувањето на пресметковниот период.

(3) Потрошувачите од став 1 на овој член кои не добиле сметка или фактура за потрошената електрична енергија во рокот од став 1 од овој член, должен е да побара сметка за потрошената електрична енергија од снабдувачот.

(4) Снабдувачот му пресметува законска затезна камата на корисникот кој задоцнил со плаќањето на сметката или фактурата за испорачаната електрична енергија согласно став 2 од овој член.

Член 52

(1) Снабдувачот има право да испрати опомена во писмена форма во која се назначува и рокот на плаќање до потрошувачот (освен категоријата домаќинства) кој не ја платил сметката или фактурата во рок согласно член 51 од овој Правилник. Потрошувачот кој што добил опомена од снабдувачот во писмена форма преку поштенски допис, факс, електронска пошта или лична достава се смета дека е уредно опоменат.

(2) Операторот на дистрибутивниот систем е должен по барање на снабдувачот, да ја прекине испораката на електричната енергија на пресметковното мерно место поради неплаќање на доставената сметка или фактура, ако потрошувачот од став 1 на овој член, по истекувањето на рокот од опомената не ја платил сметката или фактурата.

(3) Потрошувачот на кој му е прекината испораката на електричната енергија поради неплатена сметка или фактура е должен да ги плати трошоците за повторно приклучување.

Член 53

(1) Потрошувач од категоријата домаќинства, кој нема да плати три последователни сметки во определениот рок или било кои три доставени сметки во претходните 6 месеци, снабдувачот во соработка со операторот на дистрибутивниот систем, може понатамошно снабдување со електрична енергија да го услови со вградување на броило со претплата (припејд броило) за наредните 12 месеци.

(2) Снабдувачот во соработка со операторот на дистрибутивниот систем е должен писмено да го извести потрошувачот од категоријата домаќинства за намерата за вградување на броило со претплата (припејд броило), а потрошувачот е должен да ги подмири неплатените претходни сметки.

(3) Ако потрошувачот од категоријата домаќинства не прифати понатамошно снабдување со електрична енергија според условите од став 1 и став 2 на овој член ќе му се прекине понатамошната испораката на електрична енергија.

Член 54

(1) Снабдувачот може да врши наплата на испорачаната електрична енергија од секој потрошувач преку:
1) плаќање согласно член 51 од овој Правилник; или

2) претплата, авансно плаќање или положување на паричен депозит од страна на потрошувачот.

(2) Во случај на наплата на испорачаната електрична енергија преку претплата, операторот на дистрибутивниот систем е должен да вгради припејд броило кај потрошувачот.

Член 55

(1) Во случај кога плаќањето за испорачаната електрична енергија од страна на потрошувачот се врши преку авансно плаќање или положен паричен депозит, пресметката на износот кој што треба да го плати потрошувачот се врши според просечна потрошувачка на електрична енергија пресметана врз основа на историски податоци.

(2) Доколку постои разлика помеѓу сумата од вредностите на пресметковните периоди за кои е извршена, авансно плаќање или положен паричен депозит од страна на потрошувачот и пресметаната сума која е резултат од отчитување на мерните уреди, снабдувачот е должен да изврши порамнување така што разликата ќе ја пренесе во наредниот пресметковен период.

Член 56

(1) Во случај кога потрошувач (освен категорија домаќинства) на кој наплатата за испорачаната електрична енергија се врши преку редовно плаќање, три пати последователно не ја платил сметката или фактурата во предвидениот рок, снабдувачот има право да побара потпишување на нов договор за снабдување со цел понатамошно вршење на наплата да биде преку авансно плаќање или положување на паричен депозит од страна на потрошувачот.

(2) Доколку потрошувачот (освен категорија домаќинства) во рок од 15 дена од доставување на барањето од став 1 од овој член не го потпише договорот за снабдување, операторот на дистрибутивниот систем, по барање на снабдувачот, има право да му ја прекине испораката на електрична енергија на потрошувачот.

Член 57

(1) Во случај за индиректен потрошувач, снабдувачот врши пресметка и фактурирање за испорачаната електрична енергија и моќност само на потрошувачот кој е приклучен на дистрибутивната мрежа.

(2) Потрошувачот кој е приклучен на дистрибутивната мрежа и индиректните потрошувачи имаат право да се договорот за меѓусебните плаќања за индиректно потрошената електрична енергија.

(3) Во случај на заедничка потрошувачка во колективни станбени згради и трговски центри (заедничко осветлување, скапила, ходници, лифтови, тоplotни подстанции, хидрафори и слична потрошувачка за заеднички потреби), снабдувачот склучува договор за снабдување со електрична енергија, врши пресметка и фактурирање на испорачаната електрична енергија и моќност на правниот субјект назначен од страна на групата потрошувачи на станбениот објект согласно закон.

(4) Во случаите кога електричната енергија и моќност се испорачува на повеќе потрошувачи, а се мери со еден мерен уред при што е технички невозможно да се оддели мерењето или пак да се утврди сопственикот на објектот, снабдувачот има право да склучи договор за снабдување со електрична енергија, врши пресметка и фактурирање на испорачаната електрична енергија и моќност на секој потрошувач одделно врз основа на процентуална распределба на вкупно измерената електрична енергија и моќност, за која претходно ќе се согласат сите потрошувачи.

VI. НЕОВЛАСТЕНО КОРИСТЕЊЕ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 58

(1) При неовластено користење на електричната енергија, операторот на дистрибутивниот систем во соработка со снабдувачот, може да ја прекине испораката на електрична енергија на корисниците.

(2) Снабдувачот и оператор на дистрибутивниот систем не се одговорни за настанување на евентуална материјална или нематеријална штета на корисникот при прекинување на испораката на електричната енергија поради неовластено користење.

Член 59

(1) Под неовластено користење на електричната енергија и/или моќност се подразбираат следните случаи:

1) без согласност на операторот на дистрибутивниот систем корисникот извршил приклучување на својот објект, уреди или инсталации на системот за електрична енергија и постапил спротивно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија;

2) по исклучување од дистрибутивниот систем од страна на операторот на дистрибутивниот систем, корисникот повторно самоволно се приклучил на системот;

3) без согласност на операторот на дистрибутивниот систем корисникот овозможил приклучување на други корисници преку својот објект, уреди или инсталации на системот за електрична енергија и постапил спротивно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија;

4) ако корисникот оневозможил правилно мерење, регистрирање на потрошената електрична енергија со дејствување врз мерните уреди;

5) ако корисникот оневозможил правилно мерење, регистрирање на потрошената електрична енергија со дејствување надвор од мерната опрема (премостување на мерната опрема) или вградил мерна опрема која не е одобрена и вградена од операторот на дистрибутивниот систем;

6) ако корисникот ја користи електричната енергија без мерна опрема;

7) ако корисникот ја попречува испораката на електрична енергија на друг корисник;

8) ако корисникот превзема електрична енергија преку мерна опрема која е оштетена или е отстранета заштитната пломба, поради што е оневозможено правилно регистрирање на испорачаната/превземената количина на електрична енергија и/или моќност;

9) ако корисникот превзема електрична енергија без договор за снабдување;

10) во случај за времени корисници, ако корисникот превзема електрична енергија по истек на рокот на важење на решението за издавање на согласност за приклучување.

Член 60

(1) За неовластеното користење на електрична енергија од член 59 од овој Правилник, снабдувачот во соработка со операторот на дистрибутивниот систем, пресметува надоместок за неовластено потрошена електрична енергија кој се состои од:

1) надоместок за електрична енергија (пресметката се однесува за активна електрична енергија);

2) надоместок за моќност; и

3) останати трошоци предизвикани со неовластеното користење на електрична енергија согласно одредбите од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Член 61

(1) Во случаите на неовластеното користење на електричната енергија од член 59, став 1, 2, 5, 6, 7, 9 и 10 од овој Правилник, операторот на дистрибутивниот систем ќе ја прекине испораката на електрична енергија без предупредување.

Член 62

(1) Во случаите на неовластеното користење на електричната енергија од член 59, став 3, 4 и 8 од овој Правилник, операторот на дистрибутивниот систем е должен да го предупреди корисникот во писмена форма со цел да ги отстрани недостатоците и да го плати надоместокот за неовластено потрошена електрична енергија утврден согласно член 60 на овој Правилник.

(2) Корисникот е должен на операторот на дистрибутивниот систем да го плати надоместокот за неовластено потрошената електрична енергија во рок од 8 (осум) дена од денот на доставувањето на пресметката.

(3) Доколку корисникот не постапи во целост согласно став 1 од овој член операторот на дистрибутивниот систем може да го исклучи корисникот од дистрибутивниот систем.

Член 63

(1) Ако корисник од категорија на потрошувачи домаќинства, ја користи вкупната или дел од вкупната електрична енергија за намена која припаѓа на категоријата на останата потрошувачка II тарифен степен, а притоа не го информира или не бара добивање на согласност од операторот на дистрибутивниот систем за промена на намената на електрична енергија, вкупната потрошена електрична енергија се сврстува во категорија на потрошувачка на низок напон останати II тарифен степен, за секој месец од периодот на пренамената на електричната енергија.

(2) Како претходен период на пренамена на користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршени од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 6 (шест) месеци.

Член 64

(1) Пресметката на надоместок за неовластено користење на електрична енергија од член 60 на овој Правилник, за потрошувачи приклучени на висок напон и потрошувачи на низок напон I тарифен степен ќе се пресметува на следниот начин:

1) ако се извршиле дејства кои влијаат на исправната работа на уредот за регистрирање на врвната моќност, пресметковната месечна моќност се утврдува на вредност која е еднаква на:

а) најголемата измерена врвна моќност на потрошувачот во периодот од една година пред настанување на неовластено користење на електрична енергија; или

б) одобрена едновремена максимална моќност утврдена со согласноста за приклучување во случај кога не се располага со податок за најголемата измерена врвна моќност; или

в) номиналната моќност на енергетскиот трансформатор на потрошувачот при што се изедначуваат киловолт-амперите (kVA) со киловатите (kW).

Утврдената врвна моќност согласно одредбите од оваа алинеа преставува вредност на врвната моќност на која се применуваат тарифните ставови за секој месец во претходниот период од утврдувањето на неовластеното користење на електричната енергија. Збирот од вака пресметаните месечни надоместоци за моќност преставува утврден надоместок за моќност, пропишан со одредбите во член 60 од овој Правилник.

Како претходен период на неовластено користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршени од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 6 (шест) месеци.

За месец во кој е утврдено неовластено користење на моќноста, независно од утврдениот број на денови на неовластено користење на моќноста, се пресметува надоместок за моќност за целиот месец.

2) ако се извршиле дејства кои влијаат на исправната работа на уредите за мерење и регистрација на потрошената електрична енергија, пресметката за месечна количина на неовластено потрошена електрична енергија се утврдува како производ на пресметковната моќност од алинеја 1) на овој член и бројот на работни часови. Месечните работни часови изнесуваат:

а) кај едноменско работење, 200 часови (од кои 150 часови за време на важење на високи дневни тарифни ставови (ВДТ), а 50 часови за време на важење на ниски дневни тарифни ставови (НДТ));

б) кај двосменско работење, 400 часови (од кои 300 часови за време на важење на високи дневни тарифни ставови (ВДТ), а 100 часови за време на важење на ниски дневни тарифни ставови (НДТ)); и

в) кај тросменско работење, 600 часови (од кои 300 часови за време на важење на високи дневни тарифни ставови (ВДТ), а 300 часови за време на важење на ниски дневни тарифни ставови (НДТ)).

Бројот на часови за месецот во кој е утврдено неовластено користење на електричната енергија, се утврдува како производ од вкупниот број на часови во тој месец и количникот од бројот на денови поминати од месецот на неовластено користење и вкупниот број на денови во тој месец.

Месечната количина на електрична енергија утврдена согласно одредбите од оваа алинеја, преставува количина на електрична енергија на која се применуваат тарифните ставови за секој месец во претходниот период од утврдувањето на неовластеното користење на електричната енергија. Збирот од вака пресметаните месечни надоместоци за електрична енергија преставува утврден надоместок за електрична енергија, пропишан со одредбите во член 60 од овој Правилник.

Како претходен период на неовластено користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршени од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 6 (шест) месеци.

3) ако се извршиле дејства кои влијаат на неисправната работа на уредот за регистрирање на врвната моќност и на неисправност на мерните уреди за мерење и регистрација на потрошената електрична енергија, пресметаната месечна моќност од алинеја 1) и пресметаната месечна количина на електрична енергија од алинеја 2) од овој член, претставуваат пресметковни тарифните елементи на кои се применуваат тарифните ставови на категоријата на која припаѓа потрошувачот за секој месец во претходниот период од утврдувањето на неовластеното користење на електричната енергија. Како претходен период на неовластено користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршени од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 6 (шест) месеци.

4) останатите трошоци предизвикани со неовластеното користење на електрична енергија пропишани во член 60, алинеја 3) од овој Правилник се пресметуваат согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Член 65

(1) Пресметката на надоместок за неовластено користење на електрична енергија од член 60 на овој Правилник, на потрошувачи приклучени на низок напон, II тарифен степен, јавно осветлување и домаќинствата ќе се пресметува на следниот начин:

1) ако се извршиле дејства кои влијаат на нерегистрирање на целокупната превземена електрична енергија, пресметковната месечна моќност се утврдува на вредност која е еднаква на:

а) производот од номиналната струја на главната ограничувачка струјна склопка и номиналниот напон, или производ од номиналната струја на главните осигурувачи (стандарден патрон) и номиналниот напон, во колку неовластеното користење на електричната енергија се врши пред мерните уреди но преку главната ограничувачка струјна склопка, односно преку главни осигурувачи.

б) производ од дозволеното струјно оптоварување на секундарниот проводник (во зависност од видот и пресекот) преку кој се поврзува внатрешниот приклучок и номиналниот напон, во колку неовластеното користење на електричната енергија се врши пред главната ограничувачка струјна склопка, односно пред главните осигурувачи.

2) За категоријата на потрошувачи II тарифен степен, превземената електрична енергија се пресметува на тој начин што пресметковната моќност од алинеја 1) од овој член се множи со часовите на користењето на пресметковната моќност. Месечните часови на користење изнесуваат:

а) кај едноменско работење, 200 часови;

б) кај двосменско работење, 400 часови; и

в) кај тросменско работење, 600 часови.

Бројот на часови за месецот во кој е утврдено неовластено користење на електричната енергија, се утврдува како производ од вкупниот број на часови во тој месец и количникот од бројот на денови поминати од месецот на неовластено користење и вкупниот број на денови во тој месец.

3) За категоријата на потрошувачи домаќинства, превземената електрична енергија се пресметува на тој начин што пресметковната моќност од алинеја 1) од овој член се множи со часовите на користењето на пресметковната моќност. Месечните часови на користење изнесуваат:

а) во месеците: I, II, III, X, XI, XII – 240 часови;

б) во месеците: IV, V, VI, VII, VIII, IX – 120 часови.

Бројот на часови за месецот во кој е утврдено неовластено користење на електричната енергија, се утврдува како производ од вкупниот број на часови во тој месец и количникот од бројот на денови поминати од месецот на неовластено користење и вкупниот број на денови во тој месец.

4) За категоријата на потрошувачи јавно осветлување, превземената електрична енергија се пресметува на тој начин што пресметковната моќност од алинеја 1) од овој член се множи со часовите на користењето на пресметковната моќност. Месечните часови на користење изнесуваат 360 часови по тарифни ставови за јавно осветлување.

Бројот на часови за месецот во кој е утврдено неовластено користење на електричната енергија, се утврдува како производ од вкупниот број на часови во тој месец и количникот од бројот на денови поминати од месецот на неовластено користење и вкупниот број на денови во тој месец.

5) За потрошувачи од став (1) на овој член, месечната количина на електрична енергија утврдена согласно одредбите од алинеја 1) и 2) од овој член, претставува количина на електрична енергија на која се применуваат тарифните ставови за секој месец во претходниот период од утврдувањето на неовластеното користење на електричната енергија. Збирот од вака пресметаните месечни надоместоци за електрична енергија претставува утврден надоместок за електрична енергија, пропишан со одредбите во член 60 од овој Правилник.

Како претходен период на неовластено користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршени од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 6 (шест) месеци, доколку мерните уреди се вградени од операторот на дистрибутивниот систем.

За потрошувачите кои немаат уградено мерни уреди од операторот на дистрибутивниот систем, како претходен период на неовластено користење на електрична енергија ќе се смета половина време од последната контрола на мерните уреди на потрошувачот извршена од операторот на дистрибутивниот систем, но не повеќе од 12 (дванаесет) месеци.

б) останатите трошоци предизвикани со неовластеното користење на електрична енергија пропишани во член 60, алинеа 3) од овој Правилник се пресметуваат согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Член 66

(1) За категоријата на потрошувачи домаќинства кои имаат двотарифно мерење на потрошената електрична енергија, доколку потрошувачот влијаел на работата на вклопниот часовник, односно на друг уред за управување со тарифи (оштетување на уредот, отстранување на плomba и др.), операторот на дистрибутивниот систем пресметката на надоместок за потрошената електрична енергија ќе ја изврши врз основа на вкупно утврдената потрошувачка на електрична енергија пресметана по високи дневни тарифни ставови (ВДТ) по Тарифниот систем.

(2) За категоријата на потрошувачи домаќинства кои имаат двотарифно мерење на потрошената електрична енергија, доколку неисправноста на работењето на вклопниот часовник, односно на друг уред за управување со тарифи е од техничка причина и не е по вина на потрошувачот, операторот на дистрибутивниот систем пресметката на надоместок за потрошената електрична енергија ќе ја изврши врз основа на вкупно утврдената потрошувачка на електрична енергија пресметана по тарифни ставови утврдена за категоријата на потрошувачи домаќинства кои имаат еднотарифно мерење по Тарифниот систем.

(3) За категоријата на потрошувачи домаќинства кои имаат еднотарифно мерење на потрошената електрична енергија, при неовластено користење на електричната енергија, операторот на дистрибутивниот систем пресметката на надоместок за потрошената електрична енергија ќе ја изврши врз основа на вкупно утврдената потрошувачка на електрична енергија пресметана по високи дневни тарифни ставови (ВДТ) утврдени за категоријата на потрошувачи домаќинства кои имаат двотарифно мерење по Тарифниот систем.

Член 67

(1) Потрошувачите кај кои електричната енергија не се мери на местото на испорака, туку на пониско напонско ниво од напонското ниво на кое се наоѓа местото на испорака, измерените количини на електрична енергија се зголемуваат за техничките загуби во водовите и трансформаторите, при што овие односи се уредуваат со договорот за користење на преносната или дистрибутивната мрежа.

VII. ПОТРОШУВАЧИ НА КОИ НЕ СМЕЕ ДА СЕ ПРЕКИНЕ ИСПОРАКАТА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И НАЧИНОТ НА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ГАРАНЦИЈИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПОТРОШЕНАТА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 68

(1) Испораката на електрична енергија не смее да се прекине поради неплаќање на сметките, односно фактурите во рок утврден со одредбите од овој Правил-

ник, на корисниците на електрична енергија кои имаат објекти и инсталации, на кои со прекиноот би се довеле во опасност животот на луѓето, сигурноста на објектите и постројките, како и објектите кои се од посебна важност за одвивање на нормалниот живот на граѓаните, како што се:

1) Болници, клиници, специјални здравствени установи (станции за итна помош и друга итна интервенција, стационари, заводи за трансфузија на крв – земање и преработка на крв, центри за дијализа, здравствени домови);

2) Објекти за водоснабдување (за снабдување со питка вода) и објекти за фекално одведување (за производство, пречистување и транспорт на вода за функционирање на канализационата мрежа) на јавните претпријатија;

3) Објектите и средствата во јавниот сообраќај (аеродроми, железнички станици и станица за сигнализација во јавниот сообраќај);

4) Хидрометеоролошки и сеизмолошки заводи; и

5) Детски градинки.

(2) Со договорот за снабдување на потрошувачите чии објекти се наведени во став 1 на овој член се утврдуваат инструментите и начинот на доставување за обезбедувањето на плаќањето за превземената електрична енергија во тие објекти (авалирана меница, банкарска гаранција и други инструменти на плаќање прифатени од снабдувачот, односно од операторот на дистрибутивниот систем).

(3) На објектите на потрошувачите наведени во став 1 од овој член, операторот на дистрибутивниот систем на барање на снабдувач, може да им ја прекине испораката на електричната енергија поради неплаќање на сметките, односно фактурите за тие објекти, доколку потрошувачот не обезбеди соодветни гаранции дефинирани со став 2 на овој член во рок не подолг од 45 дена од денот на настанување на обврската.

(4) Корисниците од став 1 на овој член се должни како гаранција за плаќање на сметките за потрошена електрична енергија, на снабдувачот да му предадат банкарска гаранција на износ на просечната месечна потрошувачка на електрична енергија во претходната година, за два месеци однапред.

Член 69

(1) За објектите од член 68 од овој Правилник, правното лице како потрошувач на електрична енергија, е должен да обезбеди, инсталира и одржува во функционална состојба соодветен дизел агрегат за производство на електрична енергија согласно потребите од моќност и електрична енергија на тие објекти, во случај кога снабдувачот да не може да го изврши снабдувањето поради виша сила.

Член 70

(1) Ограничувањето на испораката на електрична енергија се врши во согласност со закон, соодветните мрежни правила и други прописи.

(2) Операторот на соодветниот систем не е одговорен за можните штети кај потрошувачот кои би настанале поради ограничувањето на испораката на електрична енергија од став 1 на овој член.

VIII. УСЛОВИ И НАЧИН НА ОБЕШТЕТУВАЊЕ НА ПОТРОШУВАЧ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ВО СЛУЧАЈ НА НАМАЛЕНА ИСПОРАКА ИЛИ ПРЕКИН НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 71

(1) Условите и начинот на обештетување на потрошувачот на електрична енергија во случај на намалена испорака или прекин ќе бидат утврдени во Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија.

(2) Операторот на соодветниот систем за електрична енергија и снабдувачот се должни да обезбедат ниво на квалитет на електрична енергија и услуги за снабдување со електрична енергија согласно Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 72

(1) Корисниците кои немаат склучено договори се должни да склучат соодветни договори во согласност со овој Правилник во рок од:

- 1) корисниците на висок напон и среден напон – најдоцна до 01.01.2011 година;
- 2) корисниците од категоријата I и II тарифен степен и јавно осветлување – најдоцна до 01.01.2012 година;
- 3) корисниците од категоријата домаќинства – најдоцна до 01.01.2015 година.

(2) Договорите кои се однесуваат на снабдувањето со електрична енергија и користењето на преносната или дистрибутивната мрежа, кои се склучени пред влегување во сила на овој Правилник, продолжуваат да важат и по влегувањето во сила на овој Правилник до рокот до кој се склучени.

Член 73

(1) До донесувањето на Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија, операторот на преносната мрежа и операторот на дистрибутивниот систем се должни да формираат сопствена база на податоци за сите прекини во испораката на електричната енергија и квалитет на напонот, согласно овој Правилник и соодветните мрежни правила.

(2) До донесувањето на Правилникот за квалитет на услугите во снабдувањето со електрична енергија, снабдувачот е должен да формира сопствена база на податоци, која особено треба да содржи обработени податоци на месечно и годишно ниво за:

- 1) број на поднесени приговори за точноста на сметките, односно фактурите за потрошената електрична енергија, по напонско ниво и по категорија на потрошувач;
- 2) број на исклучени потрошувачи поради неплаќање на сметките, односно фактурите за потрошената електрична енергија, по напонско ниво и по категорија на потрошувач;
- 3) број на повици во службата одговорна за грижа на потрошувачи и давање на информации, поддршка и советување на потрошувачи.

Член 74

(1) Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престануваат да важат „Услови за снабдување со електрична енергија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр.06/2001).

Член 75

(1) Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-2970/1
30 декември 2009 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ 3448.

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 2 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ВИДОВИТЕ НА ОБУКИ И СОДРЖИНАТА НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУКА НА ОДГОВОРНИТЕ ЛИЦА ЗА РАДИЈАЦИОНА ЗАШТИТА И НА ЛИЦАТА КОИ РАБОТАТ СО ИЗВОРИ НА ЈОНИЗИРАЧКО ЗРАЧЕЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат видовите на обуки и содржината на програмата за обука на одговорните лица за радијациона заштита и на лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење.

Член 2

За одговорните лица за радијациона заштита и лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење се организираат основни и дополнителни обуки.

Член 3

Сите одговорни лица за радијациона заштита и лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење треба да завршат основна обука за радијациона заштита.

Содржината на програмата за основна обука од став 1 на овој член е дадена во Прилог бр. 1 кој што е составен дел на овој правилник.

Во содржината на програмата за обука од став 2 на овој член се разработуваат темите и се утврдува бројот на часови за секоја тема поединечно во зависност од дејноста со изворите на јонизирачко зрачење и потенцијалните опасности од примената на изворите на јонизирачко зрачење.

Член 4

Одговорните лица за радијациона заштита согласно Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност ги спроведуваат основните обуки на лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење, како и обука и/или инструкции за помошниот персонал кој повремено престојува во контролирана и надгледувана зона на зрачење според програмата за обука од член 4 на овој правилник.

Член 5

Покрај основната обука, одговорните лица за радијациона заштита и лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење треба да завршат и дополнителна обука во зависност од дејноста со извори на јонизирачко зрачење.

Содржината на програмата за дополнителна обука од став 1 на овој член е дадена во Прилог бр. 2, којшто е составен дел на овој правилник.

Член 6

Одредбите од овој правилник ќе се применуваат по воспоставувањето на системот за обука на одговорните лица за радијациона заштита, а најдоцна од 1 јануари 2011 година.

Член 7

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1668/1
2 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.

ПРИЛОГ БР. 1**Програма за основна обука за одговорните лица за радијациона заштита и лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење****1. Основи на радијациона физика**

- Структура на атомот и атомските јадра
- Радиоактивни трансформации
- Заемнодејство на јонизирачкото зрачење со материјата
- Радијациони инструменти
- Извори на јонизирачко зрачење (природна радијација, вештачки добиени извори на зрачење, генератори на зрачење)
- Радијациони величини и единици
- Дозиметриски пресметувања и мерења
- Принципи на детектирање на зрачење и мерења

2. Биолошки ефекти од изложеност на јонизирачко зрачење

- Ефектите на радијацијата на молекуларно и клеточно ниво
- Детерминистички ефекти
- Стохастички ефекти
- Ефекти на радијацијата на ембрионот и фетусот
- Концепт на радијациона штета

3. Принципи за радијациона заштита и регулаторна рамка

- Основни принципи на радијационата заштита (оправданост, оптимизација и граници на дози)
- Меѓународни институции и организации во радијационата заштита (EURATOM, IAEA, ICRP, ICRU, UNSCEAR, ILO, WHO, FAO, OECD/NEA, PAHO)
- Регулаторен систем во Република Македонија
 - Поставеност и организација на системот за радијациона заштита (регулаторно тело, овластени стручни технички сервиси и друго)
 - Законски прописи за радијациона заштита, барања и упатства
- Јакнење на радијациона култура (програма за радијациона заштита)

4. Заштита на професионално изложените лица

- Методи за заштита и сигурност на радијациони извори: оптимизација
- Индивидуален мониторинг и мониторинг на работната средина
- Здравствени прегледи
- Потенцијална изложеност

5. Изложеност на населението на зрачење

- Причини за изложеност на населението
- Одговорности на правните лица и надлежните институции

ПРИЛОГ БР. 2

Програма за дополнителна обука за одговорните лица за радијациона заштита и лицата кои работат со извори на јонизирачко зрачење

1. Дијагностичка и интервентна радиологија

- Генерирање на рентгенско зрачење, рентгенска цевка и генератор
- Атенуација на рентгенско зрачење, контрастна средина
- Дијагностичка снимка (слика), флуороскопија, дигитална снимка (слика)
- Индикатори за дијагностичкото испитување
- Користење на претходните резултати од испитувањето
- Дизајн на просторија со рентген апарати и радијациона сигурност
- Алтернативни методи (техники) на испитување
- Проекции на снимање и типична грешка при компјутерско снимање
- Фактори кои што влијаат на интерпретирањето на рентгенските снимки
- Процедури за изложување на деца и бремени жени на јонизирачко зрачење
- Испитување на полово зрелите индивидуи
- Систематско испитување (прегледи) со изложување на јонизирачко зрачење
- Научни истражувања
- Дијагностичко испитување поради медицински постапки пропишани со општи прописи
- Запознавање со начинот на користење на опремата
- Радијациона заштита на пациентите и работно изложените лица
- Фактори кои влијаат на изложеноста на јонизирачко зрачење
- Фактори кои влијаат на квалитетот на снимката (сликата)
- Оптимизација на радијациона изложеност и квалитет на снимката (сликата)
- Дози за пациентите и нивно определување (мерења, пресметување и дијагностички референтни нивоа) и корективни мерки
- Оценка на радијационен ризик и јасно објаснување на пациентот за ризикот
- Програма за радијациона заштита
- Самопроценување и клинички прегледи
- Абнормални појави кои се однесуваат на рентгенско испитување
- Практична работа

2. Стоматолошки рентген апарати

- Стоматолошки рентген апарати и нивно користење
- Користење на претходните резултати од испитувањето
- Алтернативни методи (техники) на испитување
- Проекции на снимање и типична грешка при компјутерско снимање
- Фактори кои што влијаат на интерпретирањето на рентгенските снимки
- Процедури за изложување на деца и бремени жени на радијација
- Научни истражувања

- Дијагностичко испитување поради медицинско-законски обврски (Medico legal examination)
- Дизајн на просторија со рентген апарати и радијациона сигурност
- Радијациона заштита на пациентите и вработените
- Дози за пациентите и нивно определување
- Оценка на радијационен ризик и јасно објаснување на пациентот за ризикот
- Фактори кои влијаат на изложеноста на јонизирачко зрачење
- Фактори кои влијаат на квалитетот на снимката (сликата)
- Програма за радијациона заштита
- Практична работа

3. Примена на рентген апарати во ветеринарна медицина

- Рентген апарати во ветеринарна медицина и нивно користење
- Користење на претходните резултати од испитувањето
- Дизајн на просторија со рентген апарати и радијациона сигурност
- Радијациона заштита на вработените
- Алтернативни методи (техники) на испитување
- Фактори кои што влијаат на интерпретирањето на рентгенските снимки
- Фактори кои влијаат на изложеноста на јонизирачко зрачење
- Фактори кои влијаат на квалитетот на снимката (сликата)
- Научни истражувања
- Програма за радијациона заштита
- Практична работа

4. Радиотерапија

- Методи во радиотерапијата, оператори во радиотерапијата и примена на радиотерапијата (пр. позиционирање на пациенти, доза за околните здрави ткива и друго)
- Алтернативни методи на испитување
- Научни истражувања
- Биолошки принципи на радиотерапијата, феномени на клеточно и молекуларно ниво на туморите и нормалните (здравите) ткива
- Фактори на модификација на ефектите од јонизирачкото зрачење (фракционирање, време, брзина на доза, концентрација на кислород итн).
- Директни ефекти на радијацијата, доцни реакции во нормално ткиво, ризици од радиотерапијата
- Јасно објаснување за ризикот од радиотерапијата на пациентите
- Апарати кои се користат во радиотерапијата
- Радиотераписка дозиметрија
- Планирање на дози во радиотерапијата
- Радијациона сигурност на апаратите и просториите за радиотерапија
- Дизајн на просторија со изворите на јонизирачко зрачење во радиотерапија и радијациона сигурност
- Програма за радијациона заштита
- Абнормални појави во радиотерапијата
- Практична работа

5. Нуклеарна медицина

- Основи на нуклеарната медицина
- Радиофармацевтици
- Радиоактивна компонента во радиофармацевтици
- Карактеристики и избор на радионуклиди
- Генератори на радионуклиди
- Инструменти за снимање и мерење
- Испитување и третман со радионуклиди
- Алтернативни методи на испитување
- Научни истражувања
- Работа со отворени извори (внатрешна и надворешна изложеност, ризик од контаминација, деконтаминација)
- Контрола на испуштање на радиоактивни супстанции
- Складирање на радиоактивни супстанции
- Управување со радиоактивен отпад
- Дизајн на простории наменети за нуклеарна медицина
- Програма за радијациона заштита
- Дози за пациентите и нивно проценување, дијагностички референтни нивоа
- Проценка на радијационен ризик и јасно објаснување на пациентите за ризикот
- Инструкции што се однесуваат на децата, бремените жени и доилки
- Испуштање на пациентите по терапијата со радионуклиди
- Абнормални појави во нуклеарната медицина
- Практична работа

6. Индустриска радиографија

- Основи на индустриската радиографија
- Уреди коишто се користат во индустриската радиографија
- Специфични законски прописи
- Дизајн на просториите и радијациона сигурност
- Програма за радијациона заштита: радијациона заштита на работниците и населението, радијациона заштита при работа на терен, план во случај на вонредни настани
- Превоз и складирање на радиоактивни извори во индустриска радиографија
- Практична работа со уреди во индустриската радиографија

7. Индустриски мерачи

- Уреди коишто се користат
- Специфични законски прописи
- Дизајн на просториите и радијациона сигурност
- Програма за радијациона заштита: радијациона заштита на работниците и населението, план во случај на вонредни настани
- Практична работа

8. Геолошки испитувања со извори на јонизирачко зрачење

- Уреди коишто се користат

- Специфични законски прописи
- Програма за радијациона заштита: радијациона заштита на работниците и населението, радијациона заштита при работа на терен, план во случај на вонредни настани
- Превоз и складирање на радиоактивните извори
- Практична работа

9. Индустриски ирадијатори и акцелератори

- Уреди коишто се користат
- Специфични законски прописи
- Дизајн на просториите и радијациона сигурност
- Програма за радијациона заштита: радијациона заштита на работниците и населението, план во случај на вонредни настани
- Практична работа

10. Производство на радионуклиди и радиофармацевтици

- Производство на радионуклиди
- Производство и подготовка на радиофармацевтици
- Специфични законски прописи
- Пакување на радионуклиди, подготовка за превоз
- План и контрола на испуштање на радиоактивни супстанции
- Дизајн на просториите и радијациона сигурност
- Работа со отворени извори (внатрешна и надворешна изложеност, ризик од контаминација, деконтаминација)
- Програма за радијациона заштита
- Абнормални појави при производство на радионуклиди и радиофармацевтици
- Складирање на радиоактивни супстанции
- Управување со радиоактивен отпад
- Практична работа

Препорачан број на часови за основна и дополнителна обука за одговорни лица за радијациона заштита и лица кои работат со извори на јонизирачко зрачење како и препорачан број на часови за инструкции за лица кои повремено работат и/или престојуваат во контролирана и надгледувана зона на зрачење

	Вид на обука	Одговорни лица за радијациона заштита	Лица кои работат со извори на јонизирачки зрачења	Лица кои повремено работат и/или престојуваат во контролирана и надгледувана зона на зрачење
1	Основна обука	30 – 50	20 – 30	/
2	Доплнителна обука	40 – 60	30 – 40	/
3	Инструкции			20 - 40

3449.

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 19 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радиациона сигурност донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА КРИТЕРИУМИ ЗА ИЗЗЕМАЊЕ НА ИЗВОР НА ЈОНИЗИРАЧКО ЗРАЧЕЊЕ И ИСКЛУЧУВАЊЕ НА ИЗЛОЖЕНОСТ НА ДЕФИНИРАН ИЗВОР ОД КОНТРОЛА

I. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат критериумите за изземање на извор на јонизирачко зрачење и критериумите за исклучување на изложеност на дефиниран извор од контрола.

Член 2

Одредбите од овој правилник не се однесуваат на радионуклиди во градежните материјали, водата за пиење, храната, добиточна храна и за секој материјал кој се користи како храна или добиточна храна, како и за транспорт на радиоактивни материјали.

Одредбите од овој правилник не се однесуваат и на електрични апарати кои не поседуваат делови кои работат на напон поголем од 5 kV.

Член 3

Критериумите за изземање на извори на јонизирачко зрачење не се применуваат на извори чие користење не е оправдано согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност.

II. Критериуми за изземање на извор на јонизирачко зрачење

Член 4

Извор на јонизирачко зрачење може да се из земе од постапката за издавање на дозвола за вршење на дејност ако се исполнети следниве барања:

- ефективната доза на која ќе биде изложен поединец од населението како резултат на изземениот извор на јонизирачко зрачење да не надминува 10 μ Sv годишно;
- колективната ефективна доза да не надминува 1 човек-Sv годишно и
- проценката на оптимизација покажува дека изземањето е оптимално решение.

Член 5

Радионуклиди кои што се користат во рамките на определена дејност со извори на јонизирачко зрачење се изземаат од постапката за издавање на дозвола за вршење на дејност доколку активнос та и активнос та на единица маса (во натамошниот текст: концентрација на активност) не ги надминуваат вредностите на активност и/или концентрација на активност (во натамошниот текст: нивоа на изземање) наведени во Табелата 1 која е дадена во Прилог бр. 1 кој е составен дел на овој правилник.

Нивоата на изземање од став 1 на овој член се применуваат на материјали со маса до еден тон.

Член 6

Изземањето на извор на јонизирачко зрачење од постапката за издавање на дозвола за вршење на дејност се применува и во случаи кои ги вклучуваат следниве извори:

1. Уред кој содржи радиоактивни супстанции кои ги надминуваат нивоата на изземање дадени во Прилог бр. 1 од овој правилник и тоа:

- е конструиран во форма на затворен извор на јонизирачко зрачење;

- брзината на еквивалентна доза при нормални услови на работа да не надминува 1 μ Sv/h на растојание од 0,1 m од било која достапна површина на уредот; и
- се обезбедени неопходните услови за испуштање и/или одлагање на радиоактивните супстанции согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност; или

2. Секоја катодна цевка за прикажување на визуелни слики или секој друг електричен апарат кој работи на напон не поголем од 30 kV, обезбедувајќи дека при нормални услови на работа не надминува брзина на амбиентален дозен еквивалент $H^*(10)$ и дозен еквивалент во даден правец $H^*(0,07; \Omega)$ од 1 μ Sv/h на растојание од 0,1 m од било која достапна површина на апаратот; или

3. Секој друг генератор на јонизирачко зрачење различен од претходно наведените во точките 1 и 2 на овој член обезбедувајќи дека брзината на еквивалентна доза при нормални услови на работа не надминува 1 μ Sv/h на растојание од 0,1 m од било која достапна површина на уредот; или

4. Материјал контаминиран со радиоактивни супстанции кои што се резултат на дозволено испуштање согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност.

Член 7

Нивоата на изземање за природни радиоактивни извори изразени во концентрации на активност се наведени во Табелата која е дадена во Прилог бр.2 кој е составен дел на овој правилник.

Во случај на смеса на природни радиоактивни извори концентрацијата на активност за секој радиоактивен извор треба да биде помала од нивоата на изземање наведени во Табелата од став 1 на овој член.

Член 8

Материјалите чија маса е поголема од еден тон и кои што содржат вештачки радионуклиди нивоата на изземање дадени како концентрации на активност се наведени во Табелата која е дадена во Прилог бр. 3 кој е составен дел на овој правилник.

Член 9

Смесата на повеќе радионуклиди од вештачко потекло се иззема од постапката за издавање на дозвола за вршење на дејност доколку е исполнето следното:

$$\sum_k \frac{A_k}{A_{E,k}} \leq 1 \text{ или } \sum_k \frac{C_k}{C_{E,k}} \leq 1,$$

или,
каде што A_k е активнос та на радионуклидот k, $A_{E,k}$ е нивото на изземање на радионуклидот k, C_k е концентрација на активност на радионуклидот k, и $C_{E,k}$ е ниво то на изземање на радионуклидот k.

Член 10

За смеса на радионуклиди од природно и вештачко потекло, се применуваат одредбите на член 7 став 2 и член 9 од овој правилник.

Член 11

При утврдување на критериумите на нивоата на изземање предвид се зема и појавата на радионуклиди во секуларна рамнотежа со носителот на фамилијата на радиоактивни распади.

Листата на фамилии на радиоактивни распади е дадена во Табелата 2 од Прилог бр. 1 кој е составен дел на овој правилник.

За радионуклиди што не се дадени во Прилог бр. 1 на овој правилник, нивоата на изземање се определуваат од Дирекцијата за радиациона сигурност.

III. Исклучување на изложеност на дефиниран извор од контрола

Член 12

Од контрола се исклучува изложеност на:

- К-40 во телото на човекот;
- космичко зрачење на површината на земјата и
- непроменети концентрации на радионуклиди во необработените материјали.

IV. Завршна одредба

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1668/4
2 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.

ПРИЛОГ БР. 1

Нивоа на изземање

За наведените радионуклиди означени со знак „+“ во првата колона на Табела 1 од овој прилог, нивоата на изземање не се однесуваат само на истите радионуклиди туку и на радионуклидите што се во секуларна рамнотежа со нивните производи на распаѓање. Производите на радиоактивно распаѓање се наведени во Табела 2 од овој прилог.

Табела 1. Нивоа на изземање на радионуклиди за материјали со маса до еден тон

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]	Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
H-3	10 ⁹	10 ⁶	Mn-51	10 ⁵	10
Be-7	10 ⁷	10 ³	Mn-52	10 ⁵	10
C-14	10 ⁷	10 ⁴	Mn-52m	10 ⁵	10
O-15	10 ⁹	10 ²	Mn-53	10 ⁹	10 ⁴
F-18	10 ⁶	10	Mn-54	10 ⁶	10
Na-22	10 ⁶	10	Mn-56	10 ⁵	10
Na-24	10 ⁵	10	Fe-52	10 ⁶	10
Si-31	10 ⁶	10 ³	Fe-55	10 ⁶	10 ⁴
P-32	10 ⁵	10 ³	Fe-59	10 ⁶	10
P-33	10 ⁸	10 ⁵	Co-55	10 ⁶	10
S-35	10 ⁸	10 ⁵	Co-56	10 ⁵	10
Cl-36	10 ⁶	10 ⁴	Co-57	10 ⁶	10 ²
Cl-38	10 ⁵	10	Co-58	10 ⁶	10
Ar-37	10 ⁸	10 ⁶	Co-58m	10 ⁷	10 ⁴
Ar-41	10 ⁹	10 ²	Co-60	10 ⁵	10
K-40	10 ⁶	10 ²	Co-60m	10 ⁶	10 ³
K-42	10 ⁶	10 ²	Co-61	10 ⁶	10 ²
K-43	10 ⁶	10	Co-62m	10 ⁵	10
Ca-45	10 ⁷	10 ⁴	Ni-59	10 ⁸	10 ⁴
Ca-47	10 ⁶	10	Ni-63	10 ⁸	10 ⁵
Sc-46	10 ⁶	10	Ni-65	10 ⁶	10
Sc-47	10 ⁶	10 ²	Cu-64	10 ⁶	10 ²
Sc-48	10 ⁵	10	Zn-65	10 ⁶	10
V-48	10 ⁵	10	Zn-69	10 ⁶	10 ⁴
Cr-51	10 ⁷	10 ³	Zn-69m	10 ⁶	10 ²

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Ga-67	10^6	10^2
Ga-72	10^5	10
Ge-71	10^8	10^4
As-73	10^7	10^3
As-74	10^6	10
As-76	10^5	10^2
As-77	10^6	10^3
Se-75	10^6	10^2
Br-82	10^6	10
Kr-74	10^9	10^2
Kr-76	10^9	10^2
Kr-77	10^9	10^2
Kr-79	10^5	10^3
Kr-81	10^7	10^4
Kr-83m	10^{12}	10^5
Kr-85	10^4	10^5
Kr-85m	10^{10}	10^3
Kr-87	10^9	10^2
Kr-88	10^9	10^2
Rb-86	10^5	10^2
Sr-85	10^6	10^2
Sr-85m	10^7	10^2
Sr-87m	10^6	10^2
Sr-89	10^6	10^3
Sr-90 +	10^4	10^2
Sr-91	10^5	10
Sr-92	10^6	10
Y-88	10^6	10^2
Y-90	10^5	10^3
Y-91	10^6	10^3
Y-91m	10^6	10^2
Y-92	10^5	10^2
Y-93	10^5	10^2
Zr-93 +	10^7	10^3
Zr-95	10^6	10
Zr-97 +	10^5	10

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Nb-93m	10^7	10^4
Nb-94	10^6	10
Nb-95	10^6	10
Nb-97	10^6	10
Nb-98	10^5	10
Mo-90	10^6	10
Mo-93	10^8	10^3
Mo-99	10^6	10^2
Mo-101	10^6	10
Tc-96	10^6	10
Tc-96m	10^7	10^3
Tc-97	10^8	10^3
Tc-97m	10^7	10^3
Tc-99	10^7	10^4
Tc-99m	10^7	10^2
Ru-97	10^7	10^2
Ru-103	10^6	10^2
Ru-105	10^6	10
Ru-106 +	10^5	10^2
Rh-103m	10^8	10^4
Rh-105	10^7	10^2
Pd-103	10^8	10^3
Pd-109	10^6	10^3
Ag-105	10^6	10^2
Ag-108m +	10^6	10
Ag-110m	10^6	10
Ag-111	10^6	10^3
Cd-109	10^6	10^4
Cd-115	10^6	10^2
Cd-115m	10^6	10^3
In-111	10^6	10^2
In-113m	10^6	10^2
In-114m	10^6	10^2
In-115m	10^6	10^2
Sn-113	10^7	10^3
Sn-125	10^5	10^2

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Sb-122	10 ⁴	10 ²
Sb-124	10 ⁶	10
Sb-125	10 ⁶	10 ²
Te-123m	10 ⁷	10 ²
Te-125m	10 ⁷	10 ³
Te-127	10 ⁶	10 ³
Te-127m	10 ⁷	10 ³
Te-129	10 ⁶	10 ²
Te-129m	10 ⁶	10 ³
Te-131	10 ⁵	10 ²
Te-131m	10 ⁶	10
Te-132	10 ⁷	10 ²
Te-133	10 ⁵	10
Te-133m	10 ⁵	10
Te-134	10 ⁶	10
I-123	10 ⁷	10 ²
I-125	10 ⁶	10 ³
I-126	10 ⁶	10 ²
I-129	10 ⁵	10 ²
I-130	10 ⁶	10
I-131	10 ⁶	10 ²
I-132	10 ⁵	10
I-133	10 ⁶	10
I-134	10 ⁵	10
I-135	10 ⁶	10
Xe-131m	10 ⁴	10 ⁴
Xe-133	10 ⁴	10 ³
Xe-135	10 ¹⁰	10 ³
Cs-129	10 ⁵	10 ²
Cs-131	10 ⁶	10 ³
Cs-132	10 ⁵	10
Cs-134m	10 ⁵	10 ³
Cs-134	10 ⁴	10
Cs-135	10 ⁷	10 ⁴
Cs-136	10 ⁵	10
Cs-137 +	10 ⁴	10

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Cs-138	10 ⁴	10
Ba-131	10 ⁶	10 ²
Ba-133	10 ⁵	10 ²
Ba-140 +	10 ⁵	10
La-140	10 ⁵	10
Ce-139	10 ⁶	10 ²
Ce-141	10 ⁷	10 ²
Ce-143	10 ⁶	10 ²
Ce-144 +	10 ⁵	10 ²
Pr-142	10 ⁵	10 ²
Pr-143	10 ⁶	10 ⁴
Nd-147	10 ⁶	10 ²
Nd-149	10 ⁶	10 ²
Pm-147	10 ⁷	10 ⁴
Pm-149	10 ⁶	10 ³
Sm-151	10 ⁸	10 ⁴
Sm-153	10 ⁶	10 ²
Eu-152	10 ⁶	10
Eu-152m	10 ⁶	10 ²
Eu-154	10 ⁶	10
Eu-155	10 ⁷	10 ²
Gd-153	10 ⁷	10 ²
Gd-159	10 ⁶	10 ³
Tb-160	10 ⁶	10
Dy-165	10 ⁶	10 ³
Dy-166	10 ⁶	10 ³
Ho-166	10 ⁵	10 ³
Er-169	10 ⁷	10 ⁴
Er-171	10 ⁶	10 ²
Tm-170	10 ⁶	10 ³
Tm-171	10 ⁸	10 ⁴
Yb-169	10 ⁶	10 ³
Yb-175	10 ⁷	10 ³
Lu-177	10 ⁷	10 ³
Hf-181	10 ⁶	10
Ta-182	10 ⁴	10

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
W-181	10^7	10^3
W-185	10^7	10^4
W-187	10^6	10^2
Re-186	10^6	10^3
Re-188	10^5	10^2
Os-185	10^6	10
Os-191	10^7	10^2
Os-191m	10^7	10^3
Os-193	10^6	10^2
Ir-190	10^6	10
Ir-192	10^4	10
Ir-194	10^5	10^2
Pt-191	10^6	10^2
Pt-193m	10^7	10^3
Pt-197	10^6	10^3
Pt-197m	10^6	10^2
Au-198	10^6	10^2
Au-199	10^6	10^2
Hg-197	10^7	10^2
Hg-197m	10^6	10^2
Hg-203	10^5	10^2
Tl-200	10^6	10
Tl-201	10^6	10^2
Tl-202	10^6	10^2
Tl-204	10^4	10^4
Pb-203	10^6	10^2
Pb-210 +	10^4	10
Pb-212 +	10^5	10
Bi-206	10^5	10
Bi-207	10^6	10
Bi-210	10^6	10^3
Bi-212 +	10^5	10
Po-203	10^6	10
Po-205	10^6	10
Po-207	10^6	10
Po-210	10^4	10

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
At-211	10^7	10^3
Rn-220 +	10^7	10^4
Rn-222 +	10^8	10
Ra-223 +	10^5	10^2
Ra-224 +	10^5	10
Ra-225	10^5	10^2
Ra-226 +	10^4	10
Ra-227	10^6	10^2
Ra-228 +	10^5	10
Ac-228	10^6	10
Th-226 +	10^7	10^3
Th-227	10^4	10
Th-228 +	10^4	1
Th-229 +	10^3	1
Th-230	10^4	1
Th-231	10^7	10^3
Природен Th +	10^3	1
Th-234	10^5	10^3
Pa-230	10^6	10
Pa-231	10^3	1
Pa-233	10^7	10^2
U-230 +	10^5	10
U-231	10^7	10^2
U-232 +	10^3	1
U-233	10^4	10
U-234	10^4	10
U-235 +	10^4	10
U-236	10^4	10
U-237	10^6	10^2
U-238 +	10^4	10
Природен U +	10^3	1
U-239	10^6	10^2
U-240	10^7	10^3
U-240 +	10^6	10
Np-237 +	10^3	1
Np-239	10^7	10^2

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Np-240	10 ⁶	10
Pu-234	10 ⁷	10 ²
Pu-235	10 ⁷	10 ²
Pu-236	10 ⁴	10
Pu-237	10 ⁷	10 ³
Pu-238	10 ⁴	1
Pu-239	10 ⁴	1
Pu-240	10 ³	1
Pu-241	10 ⁵	10 ²
Pu-242	10 ⁴	1
Pu-243	10 ⁷	10 ³
Pu-244	10 ⁴	1
Am-241	10 ⁴	1
Am-242	10 ⁶	10 ³
Am-242m +	10 ⁴	1
Am-243 +	10 ³	1
Cm-242	10 ⁵	10 ²
Cm-243	10 ⁴	1
Cm-244	10 ⁴	10
Cm-245	10 ³	1
Cm-246	10 ³	1
Cm-247	10 ⁴	1
Cm-248	10 ³	1
Bk-249	10 ⁶	10 ³
Cf-246	10 ⁶	10 ³
Cf-248	10 ⁴	10
Cf-249	10 ³	1
Cf-250	10 ⁴	10
Cf-251	10 ³	1
Cf-252	10 ⁴	10
Cf-253	10 ⁵	10 ²
Cf-254	10 ³	1
Es-253	10 ⁵	10 ²
Es-254	10 ⁴	10
Es-254m	10 ⁶	10 ²
Fm-254	10 ⁷	10 ⁴

Нуклид	Активност [Bq]	Концентрација на активност [kBq/kg]
Fm-255	10 ⁶	10 ³

Табела 2. Листа на фамилии на радиоактивни распади

Нуклид	Производи во секуларна рамнотежа со радионуклидот родител
Sr-90	Y-90
Zr-93	Nb-93m
Zr-97	Nb-97
Ru-106	Rh-106
Ag-108m	Ag-108
Cs-137	Ba-137m
Ba-140	La-140
Ce-134	La-134
Ce-144	Pr-144
Pb-210	Bi-210, Po-210
Bi-212	Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
Pb-212	Bi-212, Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
Rn-220	Po-216
Rn-222	Po-218, Pb-214, Bi-214, Po-214
Ra-223	Rn-219, Po-215, Pb-211, Bi-211, Tl-207
Ra-224	Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
Ra-226	Rn-222, Po-218, Pb-214, Bi-214, Po-214, Pb-210, Bi-210, Po-210
Ra-228	Ac-228
Th-226	Ra-222, Rn-218, Po-214
Th-228	Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
Th-229	Ra-225, Ac-225, Fr-221, At-217, Bi-213, Po-213, Pb-209
Природен Th	Ra-228, Ac-228, Th-228, Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
Th-234	Pa-234m
U-230	Th-226, Ra-222, Rn-218, Po-214
U-232	Th-228, Ra-224, Rn-220, Po-216, Pb-212, Bi-212, Tl-208 (0.36), Po-212 (0.64)
U-235	Th-231
U-238	Th-234, Pa-234m
Природен U	Th-234, Pa-234m, U-234, Th-230, Ra-226, Rn-222, Po-218, Pb-214, Bi-214, Po-214, Pb-210, Bi-210, Po-210
U-240	Np-240m
Np-237	Pa-233
Am-242m	Am-242
Am-243	Np-239

ПРИЛОГ БР. 2

Табела: Нивоа на изземање изразени во концентрација на активност за радионуклиди од природно потекло

Радионуклид	Концентрација на активност (Bq/g)
К-40	10
Сите преостанати радионуклиди од природно потекло	1

ПРИЛОГ БР. 3**Нивоа на изземање изразени во концентрација на активност на радионуклиди од вештачко потекло за материјали со маса поголема од еден тон**

За наведените радионуклиди означени со знак „+“ во Табела 1 на овој прилог, нивоата на изземање не се однесуваат само на истите радионуклиди туку и на радионуклидите што се во секуларна рамнотежа со нивните производи на распаѓање. Производите на радиоактивно распаѓање се наведени во Табелата 2 од Прилог бр. 1 на овој правилник.

Табела

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
H-3	100
Be-7	10
C-14	1
F-18	10 *
Na-22	0.1
Na-24	1 *
Si-31	1000 *
P-32	1000
P-33	1000
S-35	100
Cl-36	1
Cl-38	10 *
K-42	100
K-43	10 *
Ca-45	100
Ca-47	10
Sc-46	0.1
Sc-47	100
Sc-48	1
V-48	1
Cr-51	100
Mn-51	10 *
Mn-52	1

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Mn-52m	10 *
Mn-53	100
Mn-54	0.1
Mn-56	10 *
Fe-52	10 *
Fe-55	1000
Fe-59	1
Co-55	10 *
Co-56	0.1
Co-57	1
Co-58	1
Co-58m	10000 *
Co-60	0.1
Co-60m	1000 *
Co-61	100 *
Co-62m	10 *
Ni-59	100
Ni-63	100
Ni-65	10 *
Cu-64	100 *
Zn-65	0.1
Zn-69	1000 *
Zn-69m	10 *
Ga-72	10 *
Ge-71	10000
As-73	1000
As-74	10 *
As-76	10 *
As-77	1000
Se-75	1
Br-82	1
Rb-86	100
Sr-85	1
Sr-85m	100 *
Sr-87m	100 *
Sr-89	1000

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Sr-90 +	1
Sr-91	10 *
Sr-92	10 *
Y-90	1000
Y-91	100
Y-91m	100 *
Y-92	100 *
Y-93	100 *
Zr-93 +	10 *
Zr-95	1
Zr-97 +	10 *
Nb-93m	10
Nb-94	0.1
Nb-95	1
Nb-97	10 *
Nb-98	10 *
Mo-90	10 *
Mo-93	10
Mo-99	10
Mo-101	10 *
Tc-96	1
Tc-96m	1000 *
Tc-97	10
Tc-97m	100
Tc-99	1
Tc-99m	100 *
Ru-97	10
Ru-103	1
Ru-105	10 *
Ru-106 +	0.1
Rh-103m	10000 *
Rh-105	100
Pd-103	1000
Pd-109	100
Ag-105	1
Ag-110m	0.1

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Ag-111	100
Cd-109	1
Cd-115	10
Cd-115m	100
In-111	10
In-113m	100 *
In-114m	10
In-115m	100 *
Sn-113	1
Sn-125	10
Sb-122	10
Sb-124	1
Sb-125	0.1
Te-123m	1
Te-125m	1000
Te-127	1000
Te-127m	10
Te-129	100 *
Te-129m	10
Te-131	100 *
Te-131m	10
Te-132	1
Te-133	10 *
Te-133m	10 *
Te-134	10 *
I-123	100
I-125	100
I-126	10
I-129	0.01
I-130	10 *
I-131	10
I-132	10 *
I-133	10 *
I-134	10 *
I-135	10 *
Cs-129	10

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Cs-131	1000
Cs-132	10
Cs-134m	1000 *
Cs-134	0.1
Cs-135	100
Cs-136	1
Cs-137 +	0.1
Cs-138	10
Ba-131	10
Ba-140 +	1
La-140	1
Ce-139	1
Ce-141	100
Ce-143	10
Ce-144 +	10
Pr-142	100 *
Pr-143	1000
Nd-147	100
Nd-149	100 *
Pm-147	1000
Pm-149	1000
Sm-151	1000
Sm-153	100
Eu-152	0.1
Eu-152m	100 *
Eu-154	0.1
Eu-155	1
Gd-153	10
Gd-159	100 *
Tb-160	1
Dy-165	1000 *
Dy-166	100
Ho-166	100
Er-169	1000
Er-171	100 *
Tm-170	100

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Tm-171	1000
Yb-175	100
Lu-177	100
Hf-181	1
Ta-182	0.1
W-181	10
W-185	1000
W-187	10
Re-186	1000
Re-188	100 *
Os-185	1
Os-191	100
Os-191m	1000 *
Os-193	100
Ir-190	1
Ir-192	1
Ir-194	100 *
Pt-191	10
Pt-193m	1000
Pt-197	1000 *
Pt-197m	100 *
Au-198	10
Au-199	100
Hg-197	100
Hg-197m	100
Hg-203	10
Tl-200	10
Tl-201	100
Tl-202	10
Tl-204	1
Pb-203	10
Bi-206	1
Bi-207	0.1
Po-203	10 *
Po-205	10 *
Po-207	10 *

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
At-211	1000
Ra-225	10
Ra-227	100
Th-226 +	1000
Th-229 +	0.1
Pa-230	10
Pa-233	10
U-230 +	10
U-231	100
U-232 +	0.1
U-233	1
U-236	10
U-237	100
U-239	100 *
U-240	100 *
Np-237 +	1
Np-239	100
Np-240	10 *
Pu-234	100*
Pu-235	100 *
Pu-236	1
Pu-237	100
Pu-238	0.1
Pu-239	0.1
Pu-240	0.1
Pu-241	10
Pu-242	0.1
Pu-243	1000 *
Pu-244	0.1
Am-241	0.1
Am-242	1000 *
Am-242m +	0.1
Am-243 +	0.1
Cm-242	10
Cm-243	1
Cm-244	1

Нуклид	Концентрација на активност [kBq/kg]
Cm-245	0.1
Cm-246	0.1
Cm-247	0.1
Cm-248	0.1
Bk-249	100
Cf-246	1000
Cf-248	1
Cf-249	0.1
Cf-250	1
Cf-251	0.1
Cf-252	1
Cf-253	100
Cf-254	1
Es-253	100
Es-254	0.1
Es-254m	10
Fm-254	10000 *
Fm-255	100 *

* Период на полураспад помал од 1 ден

3450.

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 20 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радиациона сигурност донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА ИЗВОРИ НА ЈОНИЗИРАЧКО
ЗРАЧЕЊЕ И ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА
РАДИОАКТИВЕН И НУКЛЕАРЕН МАТЕРИЈАЛ**

Член 1

Со овој правилник се пропишува категоризацијата на изворите на јонизирачко зрачење, како и категоризацијата на радиоактивен и нуклеарен материјал.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следново значење:

Опасен извор е извор на јонизирачко зрачење којшто доколку не е под контрола може да доведе до изложеност на јонизирачко зрачење доволна да предизвика појава на детерминистички ефекти кои се фатални или претставуваат закана по животот на поединецот или резултираат во трајна повреда која го намалува квалитетот на живеење на поединецот.

Затворен радиоактивен извор е извор во цврста форма заштитен на таков начин да спречи било каква дисперзија на радиоактивни супстанции во животната средина при нормални услови на негово користење.

Отворен радиоактивен извор е извор кој не спаѓа во затворени радиоактивни извори.

Радијационен ризик е веројатност за појава на значајни ефекти по здравјето на човекот или на неговото потомство како резултат на изложеност на јонизирачко зрачење.

Член 3

Категоризацијата на изворите на јонизирачко зрачење, на радиоактивен материјал и нуклеарен материјал обезбедува основа за воспоставување на соодветен степен на контрола во сите дејности со нив, а во врска со сигурноста, безбедноста и физичката заштита на радиоактивните извори и радиоактивниот и нуклеарниот материјал.

Член 4

Одредбите на овој правилник не се однесуваат на:
- генератори на јонизирачко зрачење (рендгенски апарати, акцелератори на честиици и други);
- радиоактивен отпад и извори вон употреба и
- амбалажа наменета за транспорт на радиоактивен материјал.

Член 5

Категоризацијата на изворите на јонизирачко зрачење и радиоактивен материјал (во натамошниот текст: категоризација на радиоактивни извори) се темели на D-вредноста за даден радиоактивен извор која претставува вредност на активноста на радиоактивниот извор над која истиот се смета за опасен извор.

Утврдувањето дали даден извор е опасен и D-вредностите по поедини радионуклиди се наведени во Прилог бр. 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 6

Утврдување на категоријата на даден затворен радиоактивен извор се врши врз основа на односот на активноста на радиоактивниот извор изразена во терабекерели (TBq) и помалата D-вредност за соодветниот радионуклид (A/D) од наведените во Табелата која е дадена во Прилог бр. 1 и е составен дел на овој правилник, и тоа:

1) Категорија 1 на радиоактивни извори се извори за кои е исполнето $A/D \geq 1000$;

2) Категорија 2 на радиоактивни извори се извори за кои е исполнето $1000 > A/D \geq 10$;

3) Категорија 3 на радиоактивни извори се извори за кои е исполнето $10 > A/D \geq 1$;

4) Категорија 4 на радиоактивни извори се извори за кои е исполнето $1 > A/D \geq 0,01$ и

5) Категорија 5 на радиоактивни извори се извори за кои е исполнето $0,01 > A/D \geq A_{E,k}/D$, каде $A_{E,k}$ е активност на радионуклидот k која одговара на нивото на изземање согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност.

Член 7

Утврдувањето на категоријата на радиоактивни извори од член 6 на овој правилник се применува и за отворени радиоактивни извори и радионуклиди со кратко време на полураспад, но притоа се води сметка за вредноста на активноста на дадениот извор која се зема предвид за утврдување на категоријата.

Член 8

Кога повеќе радиоактивни извори се во своја неопределена близина на локација каде истите се користат согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радиациона сигурност, тогаш категоријата на вкупноста од извори се утврдува врз основа на член 6 на овој правилник, каде односот A/D се пресметува на следниот начин:

$$\frac{A}{D} = \sum_n \frac{\sum_i A_{i,n}}{D_n}$$

каде $A_{i,n}$ е активноста на секој индивидуален извор i на радионуклид n , а D_n е D-вредноста на радионуклидот n .

Член 9

За високо активни радиоактивни извори се сметаат радионуклидите чија активност ги надминува нивоата наведени во Табелата која е дадена во Прилог бр.2 кој е составен дел на овој правилник.

За радионуклиди кои не се наведени во Табелата од став 1 на овој член, нивото на активност изнесува една стотинка од соодветната $A1$ вредност утврдена со прописите со кои се регулира транспортот на радиоактивен материјал.

Член 10

Категоризацијата на нуклеарен материјал се темели врз потенцијалниот радијационен ризик од материјалот употребен во нуклеарни експлозивни направи и зависи од видот на нуклеарниот материјал, неговиот состав, физичката и хемиска форма, степенот на разредување, нивото на радијација и количината на материјалот.

Категоризацијата од став 1 на овој член е дадена во Табелата која е дадена во Прилог бр.3 кој е составен дел на овој правилник.

Член 11

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.01-1668/5
02 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.

Прилог бр. 1

**УТВРДУВАЊЕ ДАЛИ ДАДЕН ИЗВОР Е ОПАСЕН И
D-ВРЕДНОСТИТЕ ПО ПОЕДИНИ РАДИОНУКЛИДИ**

Со цел утврдување дали даден радиоактивен извор е опасен извор се пресметува односот A/D и тоа:

1) за сите материјали се пресметува односот:

$$\frac{A}{D_1} = \sum_i \frac{A_i}{D_{1,i}}$$

каде A_i е активност изразена во терабекерели (ТВq) на радионуклидот i над кој е изгубена контролата поради радијационен вонреден настан или друга несреќа, а $D_{1,i}$ е D_1 вредноста за радионуклидот i од Табелата дадена во овој прилог и истата се однесува на надворешна изложеност на јонизирачко зрачење и се применува како за распрскувачки, така и за нераспрскувачки материјали и претставува количина на материјал без заштита која, ако е носена во џеб за 10 часа може да резултира во тешка повреда, со исклучок на материјал во количина толку голема за ставање во џеб, во тој случај, D_1 вредноста е количината на материјалот која може да биде закана по живот на поединецот ако истиот е во негова близина подолг период (денови-недели).

2) за распрскувачки материјали се пресметува односот:

$$\frac{A}{D_2} = \sum_i \frac{A_i}{D_{2,i}}$$

каде A_i е активност изразена во терабекерели (ТВq) на радионуклидот i над кој е изгубена контролата во текот на радијациониот вонреден настан или друга несреќа, а $D_{2,i}$ е D_2 вредноста за радионуклидот i од Табелата дадена во овој прилог и претставува количина на материјал кој доколку се распрска (во пожар или експлозија) може да доведе до долгорочни дози кои може да резултираат во трајни повреди кои го намалуваат квалитетот на живот.

Мобилниот извор или радиоактивниот материјал над кој е загубена контролата претставува опасен извор ако е задоволена неравенката:

$$\frac{A}{D_i} > 1 \quad \text{каде } i=1,2 .$$

Табела: D-вредности по поедини радионуклиди

Радионуклид	D ₁ (ТВq)	D ₂ (ТВq)
H-3	UL ¹⁾	2,0E+03
C-14	2,0E+05	5,0E+01
P-32	1,0E+01	2,0E+01
S-35	4,0E+04	6,0E+01
Cl-36	3,0E+02	2,0E+01
Cr-51	2,0E+00	5,0E+03
Fe-55	UL ¹⁾	8,0E+02
Co-57	7,0E-01	4,0E+02
Co-60	3,0E-02	3,0E+01
Ni-63	UL ¹⁾	6,0E+01
Zn-65	1,0E-01	3,0E+02
Ge-68	7,0E-01	2,0E+01
Se-75	2,0E-01	2,0E+02
Kr-85	3,0E+01	2,0E+03
Sr-89	2,0E+01	2,0E+01
Sr-89(Y-90)	4,0E+00	1,0E+00
Y-90	5,0E+00	1,0E+01
Y-91	8,0E+00	2,0E+01
Zr-95 (Nb-95m/Nb-95)	4,0E-02	1,0E+01
Nb-95	9,0E-02	6,0E+01
Mo-99(Tc-99m)	3,0E-01	2,0E+01
Tc-99m	7,0E-01	7,0E+02
Ru-103(Rh-103m)	1,0E-01	3,0E+01
Ru-106(Rh-106)	3,0E-01	1,0E+01
Pd-103(Rh-106)	9,0E+01	1,0E+02
Cd-109	2,0E+01	3,0E+01
Te-132(I-132)	3,0E-02	8,0E-01
I-125	1,0E+01	2,0E-02
I-129	UL ¹⁾	UL ¹⁾
I-131	2,0E-01	2,0E-01
Cs-134	4,0E-02	3,0E+01
Cs-137(Ba-137m)	1,0E-01	2,0E+01
Ba-133	2,0E-01	7,0E+01
Ce-141	1,0E+00	2,0E+01
Ce-144 (Pr-144m,Pr-144)	9,0E-01	9,0E+00
Pm-147	8,0E+03	4,0E+01
Eu-152	6,0E-02	3,0E+01
Eu-154	6,0E-02	2,0E+01
Gd-153	1,0E+00	8,0E+01
Tm-170	2,0E+01	2,0E+01
Yb-169	3,0E-01	3,0E+01
Re-188	1,0E+00	3,0E+01
Ir-192	8,0E-02	2,0E+01
Au-198	2,0E-01	3,0E+01
Hg-203	3,0E-01	2,0E+00
Tl-204	7,0E+01	2,0E+01

Po-210	8,0E+03	6,0E-02
Ra-226(потомок)	4,0E-02	7,0E-02
Th-230	9,0E+02	7,0E-02
Th-232	UL ¹⁾	UL ¹⁾
U-232	7,0E-02	6,0E-02
U-235(Th-231)	8,0E-05 ⁷⁾	8,0E-05
U-238	UL ¹⁾	UL ¹⁾
U природен	UL ¹⁾	UL ¹⁾
U осиромашен	UL ¹⁾	UL ¹⁾
U збогатен>20%	8,0E-05	8,0E-05
U збогатен >10%	8,0E-04	8,0E-04
Np-237(Pa-233)	3,0E-01	7,0E-02
Pu-238	3,0E+02	6,0E-02
Pu-239	1,0E+00	6,0E-02
Pu-239/Be²⁾	1,0E+00	6,0E-02
Pu-240	4,0E+00	6,0E-02
Pu-241(Am-241)	2,0E+03	3,0E+00
Pu-242	7,0E-02	7,0E-02
Am-241	8,0E+00	6,0E-02
Am-241/Be²⁾	1,0E+00	6,0E-02
Cm-242	2,0E+03	4,0E-02
Cm-244	1,0E+04	5,0E-02
Cf-252	2,0E-02	1,0E-01

¹⁾ UL (од англ. Unlimited quantity) - неограничена количина.

Прилог бр. 2

Табела: Вредност на активност на поедини радионуклиди над кои истите ќе се сметаат за високо активни радиоактивни извори

Елемент (Атомски број)	Радионуклид	Ниво на активност (Bq)
Железо (26)	Fe-55	4×10^{11}
Кобалт (27)	Co-60	4×10^9
Селен (34)	Se-75	3×10^{10}
Криптон (36)	Kr-85	1×10^{11}
Стронциум (38)	Sr-90 ^(a)	3×10^9
Паладиум (46)	Pd-103 ^(a)	4×10^{11}
Јод (53)	I-125	2×10^{11}
Цезиум (55)	Cs-137 ^(a)	2×10^{10}
Прометиум (61)	Pm-147	4×10^{11}
Гадолиниум (64)	Gd-153	1×10^{11}
Тулиум (69)	Tm-170	3×10^{10}
Иридиум (77)	Ir-192	1×10^{10}
Талиум (81)	Tl-204	1×10^{11}
Радиум (88)	Ra-226 ^(b)	2×10^9
Плутониум (94)	Pu-238 ^(a)	1×10^{11}
Америциум (95)	Am-241 ^(b)	1×10^{11}
Калифорниум (98)	Cf-252	5×10^8

^(a) Нивото на активност го вклучува придонесот од потомците со период на полураспад помал од 10 дена.

^(b) Вклучува неутронски извори со берилиум.

Прилог бр. 3

Табела: Категоризација на нуклеарен материјал

Материјал	Форма	Категорија I на нуклеарен материјал	Категорија II на нуклеарен материјал	Категорија III на нуклеарен материјал
Плутониум ¹⁾	неозрачен ²⁾	2 kg или повеќе	Повеќе од 500 g, но помалку од 2 kg	500 g или помалку, но повеќе од 15 g
Ураниум-235	неозрачен ²⁾ - збогатен ураниум со 20% ²³⁵ U или повеќе	5 kg или повеќе	Помалку од 5 kg, но повеќе од 1 kg	1 kg или помалку, но повеќе од 15 g
	- збогатен ураниум со 10% ²³⁵ U или повеќе, но помалку од 20% ²³⁵ U		10 kg или повеќе	Помалку од 10 kg, но повеќе од 1 kg
	- збогатен ураниум над природното, но помалку од 10% ²³⁵ U			10 kg или повеќе
Ураниум-233	неозрачен ²⁾	2 kg или повеќе	Помалку од 2 kg, но повеќе од 500 g	500 g или помалку, но повеќе од 15 g
Озрачено гориво			Осиромашен или природен ураниум, ториум или ниско-збогатено гориво (помалку од 10% фисиона содржина) ⁴⁾	

¹⁾ Секој плутониум со исклучок на плутониумот кој содржи 80% од изотопот плутониум-238.

²⁾ Материјал не озрачен во реактор или материјал озрачен во реактор но чија брзина на доза изнесува или е помала од 1 Gy/h.

³⁾ Количините кои не припаѓаат во Категорија 3 или природниот ураниум, осиромашениот ураниум и ториум треба исто така да бидат заштитени во разумни граници.

⁴⁾ Останатото гориво кое поради неговата првобитна содржина на фисионен материјал било назначено за Категорија 1 или 2 пред озрачувањето може да се назначи на една категорија подолу кога брзината на доза од незаштитеното гориво ќе достигне 1 Gy/h на 1 m оддалеченост.

3451.

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 21 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА РАДИЈАЦИОНИ И НУКЛЕАРНИ ЗАКАНИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува категоризацијата на радијациони и нуклеарни закани.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следново значење:

Радијациони закани се радиолошки и нуклеарни закани.

Место на настан е географска област околу постројка или објект каде се врши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал или околу извор кај кои во рамките на самиот процес на управување со постројката или дејноста може директно да настане радијационен вонреден настан. Место на настан е типично областа во рамките на безбедносниот периметар или на друг начин назначена територија (контролираната зона или кордонот назначен околу местото на настанот).

Класа на радијационен вонреден настан е севкупност од услови кои бараат сличен итен одговор на вонредниот настан и се користи во комуникацијата меѓу државните органи и институциите кои учествуваат во одговорот на вонреден настан.

Подготовка за радијационен вонреден настан е способност за превземање на акции кои ефективно ги намалуваат последиците од вонредниот настан по здравјето на луѓето и сигурноста, квалитетот на живеење, имотот и животната средина.

Одговор на радијационен вонреден настан е спроведување на акции со цел намалување на последиците од вонредниот настан по здравјето на луѓето и сигурноста, квалитетот на живеење, имотот и животната средина, при што обезбедува и основа за враќање на нормални социо-економски активности.

Тешки детерминистички ефекти се детерминистички ефекти кои се фатални или претставуваат закана по животот на поединецот или резултираат во трајна повреда која го намалува квалитетот на живеење на поединецот.

Член 3

Категоризацијата на радијациони закани обезбедува основа за воспоставување на соодветни системи за подготовка за радијационен вонреден настан и планирање на одговорот на радијационен вонреден настан.

Член 4

Со цел оптимизација на акциите и мерките за намалување и елиминирање на последиците од радијационен вонреден настан, постројките, објектите каде се вр-

ши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал, како и дејностите со тие извори односно тој нуклеарен материјал се категоризираат во следниве категории:

1. Категорија 1 на радијациони закани - Постројки кај кои настаните на местото на настанот, вклучувајќи ги и тие чија веројатност за појавување е многу мала, може да доведат до појава на тешки детерминистички ефекти кај поединци надвор од местото на настанот;

2. Категорија 2 на радијациони закани – Постројки односно објекти каде се врши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал кај кои настаните на местото на настан може да доведат до дози кај поединци надвор од местото на настанот кои бараат превземање на итни акции за заштита во согласност со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;

3. Категорија 3 на радијациони закани – Објекти каде се врши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал кај кои настаните на местото на настан може да доведат до дози кај поединци од местото на настанот или до контаминација на местото на настанот кои бараат превземање на итни акции за заштита на местото на настанот во согласност со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;

4. Категорија 4 на радијациони закани – Дејности со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал кај кои може да се појави радијационен вонреден настан кој бара превземање на итни акции за заштита во согласност со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност на некоја непредвидлива локација. Во категоријата 4 на радијациони закани влегуваат не само дејностите овластени согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност туку и неовластени дејности врзани со опасен извор на јонизирачко зрачење;

5. Категорија 5 на радијациони закани – Дејности во кои нормално не се користат извори на јонизирачко зрачење, но чии производи за кои постои значителна веројатност да бидат контаминирани како последица на настани врзани со постројки односно дејности од категорија 1, 2, 3 или 4 на радијациони закани во Република Македонија или надвор од неа, до нивоа кои веднаш наложуваат рестрикции над нив согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

Член 5

Постројките и објектите каде се врши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал односно дејностите со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал кои влегуваат во категориите на радијациони закани од член 4 на овој правилник се:

- 1) во Категорија 1 на радијациони закани:
 - нуклеарни реактори со термална моќност поголема од 100 MW;
 - објекти со истрошено гориво чија вкупна активност на цезиум-137 е поголема од 0,1 EBq (што одговара на инвентар во јадрото на реактор со термална моќност од 3000 MW);

- нуклеарни постројки и објекти каде се вршат дејности со радиоактивни извори од категорија 1 на радиоактивни извори согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, кои содржат радионуклиди во количина доволна да доведе до појава на тешки детерминистички ефекти надвор од местото на настан доколку се распрнати во животната средина;

2) во Категорија 2 на радијациони закани:

- нуклеарен реактор со термална моќност поголема од 2 MW и помала или еднаква на 100 MW;

- објекти со истрошено гориво кои содржат истрошено гориво кое бара активно ладење;

- објекти кај кои постои веројатност за неконтролиран критичен режим на работа во радиус од 500m од границите на местото на настанот;

- објекти со радиоактивни извори од категорија 2 на радиоактивни извори согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, кои содржат радионуклиди во количина доволна да биде потребно превземање на заштитни мерки надвор од местото на настанот доколку се распрнати во животната средина;

3) во Категорија 3 на радијациони закани:

- нуклеарен реактор со термална моќност помала или еднаква на 2 MW;

- објекти кај кои постои веројатност за надворешна изложеност на јонизирачко зрачење, при губење на заштитата, со брзина на доза поголема од 100 mGy/h на оддалеченост од 1 m од изворот;

- објекти кај кои постои веројатност за неконтролиран критичен режим на работа на растојание поголемо од 500 m од границите на заштитната зона;

- објекти со радиоактивни извори од категорија 3 и 4 на радиоактивни извори согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, кои содржат радионуклиди во количина доволна да биде потребно превземање на заштитни мерки на местото на настанот доколку се распрнати во животната средина;

4) во Категорија 4 на радијациони закани:

- мобилни извори за кои постои веројатност од надворешна изложеност при губење на заштитата со брзина на доза поголема од 10 mGy/h на растојание од 1 m од изворот или опасните извори согласно со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;

- сателити со опасни извори согласно со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност;

- транспорт на радиоактивен материјал во количина која може да е опасна доколку не е под контрола, како и

- објекти/локации кај кои постои значителна веројатност за појавување на опасен извор кој не е под контрола како:

а) објекти каде се постапува со стар отпаден метал, б) граничните премини и

в) објекти со фиксни мерачи со опасни извори согласно со прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

Член 6

Радијационите вонредни настани во постројките и објектите каде се врши дејност со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал, како и во дејно-

стите со извори на јонизирачко зрачење или нуклеарен материјал, во зависност од можноста за контрола на процесите во текот на радијациониот вонреден настан и штетноста од неговите последици, за целите на одговор на радијациониот вонреден настан, се класифицираат во следниве класи:

1. „Општ радијационен вонреден настан“ за вонреден настан во постројки од категорија 1 или 2 на радијациони закани која вклучува реален или можен ризик од ослободување на радиоактивни супстанции или изложеност на зрачење кое бара превземање на итни акции за заштита надвор од местото на настан;

2. „Радијационен вонреден настан локализиран на местото на настан“ за вонреден настан во постројки од категорија 1 или 2 на радијациони закани кај кои значително е намалено нивото на заштита за поединци од местото на настанот и од непосредната околина на постројката;

3. „Радијационен вонреден настан локализиран во постројка односно објект“ за вонредни настани во постројка односно објекти од категорија 1, 2 или 3 на радијациони закани кај кои значително е намалено нивото на заштита на поединци од местото на настанот;

4. „Тревога“ за радијационен вонреден настан во постројки од категорија 1, 2 или 3 на радијациони закани кои вклучуваат несигурно или значително намалување на нивото на заштита за населението или поединци од местото на настан;

5. „Друг радијационен вонреден настан“ за вонреден настан кој вклучува извор на јонизирачко зрачење кој не е под контрола поради губење, кражба или недоволна контрола над опасен извор, вклучувајќи и враќање на сателит кој содржи таков извор.

Член 7

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-1668/6
2 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.

3452.

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 10 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЛЕНИ ГРАНИЦИ НА ИСПУШТАЊЕ НА РАДИОАКТИВНИ МАТЕРИИ ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, НАЧИН НА ВРШЕЊЕ МОНИТОРИНГ, ВОДЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА И ПОДНЕСУВАЊЕ ИЗВЕШТАИ

I. Општи одредби

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат максимално дозволени граници на испуштање на радиоактивни материи (во натамошниот текст: радиоактивни супстанции) во животната средина, начинот на вршење мониторинг, водење евиденција и поднесување извештаи.

Член 2

Ако природата на дејноста со извори на јонизирачко зрачење е таква да резултира со неизбежни испуштања на радиоактивни супстанции во воздухот, во протечните (површински) води, канализациониот систем или на друг начин во животната средина, од страна на правното лице се обезбедува дека количината на испуштените радиоактивни супстанции останува толку ниска колку е разумно да се достигне и во сите случаи под максимално дозволените граници утврдени со одредбите на овој правилник.

Ако природата на работната активност согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност е таква да резултира со испуштање на остатоци или други природни радиоактивни супстанции во течна форма преку канализациониот систем или во форма на гас или аеросоли во воздухот од работната средина од страна на правниот субјект треба да се обезбеди дека количината на испуштените природни радиоактивни супстанции останува толку ниска колку е разумно да се достигне и во сите случаи под максимално дозволените граници утврдени со одредбите на овој правилник.

Член 3

Правното лице и/или правниот субјект пред испуштањето на цврсти, течни и/или гасовити радиоактивни супстанции или остатоци или други природни радиоактивни супстанции од работни активности во животната средина треба да ги:

- определи карактеристиките и активноста на супстанцијата што треба да се испушти, како и потенцијалните места и методи на испуштање;
- определи сите можни патишта на изложеност на јонизирачко зрачење на населението од испуштените радиоактивни супстанции;
- процени дозите од планираните испуштања на радиоактивните супстанции на поединец од населението и
- достави сите претходни информации до Дирекцијата за радијациона сигурност.

II. Максимално дозволени граници на испуштање на радиоактивни супстанции во животната средина

Член 4

Во случај на испуштање на радиоактивни супстанции во гасовита, течна и цврста состојба кои потекнуваат од дејност со извори на јонизирачко зрачење не треба да се надминат следниве референтни нивоа:

- ефективна доза за поединец од населението од 10 μ Sv годишно и
- колективна ефективна доза од 1 човек-Sv годишно.

Во случај на испуштање на остатоци и други природни радиоактивни супстанции кои потекнуваат од работни активности се користи дозното ограничување за поединци од населението утврдено согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

Член 5

Радиоактивни супстанции и други супстанции кои што содржат радионуклиди или други предмети кои што се контаминирани со радионуклиди може да се испуштат во животната средина доколку:

1. За време на испуштањето на радиоактивни супстанции и други супстанции кои што содржат радионуклиди или други предмети кои што се контаминирани со радионуклиди кои што се користат во рамките на дадена дејност со извори на јонизирачко зрачење збирот на односите на средните активности на единица маса на одделни радионуклиди од супстанцијата која што се испушта и нивоата на активностите на единица маса дадени во табела 1 од Прилог бр. 1, кој што е составен дел на овој правилник, не треба да биде поголем од 1, како и збирот на односите на средната активност на одделни радионуклиди што се испуштаат на единица површина и нивоата на активноста на единица површина на соодветните радионуклиди дадени во табела 2 од Прилог бр. 1 на овој правилник не треба да биде поголем од 1;

2. За време на испуштање на отпадна вода во протечните (површински) води збирот на производите на средните активности на единица волумен на одделни радионуклиди кои што се испуштаат и факторот на конверзија на доза $h(g)j$,инг за внесување на радионуклид „j“ по пат на ингестија за поединци од населението постари од 18 години утврдени согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност на секој метар кубен испуштена вода не треба да биде поголем од 10-4 Sv/m³;

3. За време на испуштање на отпадна вода во канализационен систем збирот на производите на средните активности на единица волумен на одделни радионуклиди кои што се испуштаат во животната средина и факторот на конверзија на доза $h(g)j$,инг за внесување на радионуклид „j“ по пат на ингестија за поединци од населението постари од 18 години утврдени согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност во секој метар кубен испуштена вода не треба да биде поголем од 10-2 Sv/m³;

4. За време на испуштање на радиоактивни супстанции во атмосферата збирот од производите на средните активности на единица волумен на одделни радионуклиди кои што се испуштаат и факторот на конверзија на доза $h(g)j$,инг за внесување на радионуклид „j“ по пат на инхалација за поединци од населението постари од 18 години утврдени согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност на секој метар кубен испуштени радиоактивни супстанции во гасовита состојба не треба да биде поголем од 10-7 Sv/m³;

5. За време на одлагање на радиоактивни супстанции во цврста состојба во животната средина треба да бидат исполнети максимално дозволените граници утврдени во точката 1 од овој член, и одлагањето треба да биде спроведено на таков начин да брзината на амбиентален дозен еквивалент не треба да надмине 0,1

$\mu\text{Sv/h}$ на растојание од 1 m од површината на одложена-та супстанција во споредба со природниот фон во дадена точка и вкупната брзина на амбиентален дозен еквивалент не треба да надмине вредност од $0,4 \mu\text{Sv/h}$; и

6. За време на испуштање на радиоактивни супстанции во гасовита состојба кои што се резултат на соградување во постројки за спалување треба да бидат исполнети максимално дозволените граници утврдени во точката 4 на овој член и создадената пепел од спалувањето треба да ги исполни максимално дозволените граници утврдени во точката 1 на овој член, или доколку пепелта е одложена во депонии за отпад треба да ги исполни максимално дозволените граници утврдени во точката 5 на овој член.

Нивоата од ставот 1 на овој член не се однесуваат на испуштање на радиоактивни супстанции во животната средина кои што не го исполнуваат принципот на оптимизација согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

Член 6

Испуштањата на остатоци или други природни радиоактивни супстанции во течна форма во канализациониот систем или во гасна состојба или аеросоли во воздухот, а кои потекнуваат од работни активности не треба да ги надминуваат вредностите дадени во Прилог бр. 2 кој е составен дел на овој правилник.

Во случај на надминување на вредностите од став 1 на овој член се врши проценка на дозата со цел определување дали одредбите од членот 4 став 2 од овој правилник се задоволени.

Во случај на повеќе од еден радионуклид збирот на односите на определената концентрација на активност и вредностите дадени во Прилог бр. 2 од овој правилник треба да биде помал од 1.

Вредностите од ставот 1 на овој член не се однесуваат на испуштање на остатоци или други природни радиоактивни супстанции во животната средина кои што не го исполнуваат принципот на оптимизација согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

III. Начин на вршење мониторинг, водење евиденција и поднесување на извештаи

Член 7

Правното лице и/или правниот субјект врши мониторинг над испуштањето на радиоактивните супстанции во животната средина со цел да обезбеди дека извршените испуштања се во рамките на максимално дозволените граници утврдени со одредбите на овој правилник.

Мониторингот на испуштањата од ставот 1 на овој член се врши преку следење, мерење, пресметување и забележување на вредностите и параметрите кои ги карактеризираат испуштањата на радиоактивните супстанции во близина на работното место, особено вкупната активност и активностите на единица волумен на испуштените радиоактивни супстанции.

Мониторингот се врши на сите работни места каде што има извори на јонизирачко зрачење, кои можат да доведат до радиоактивна контаминација преку контролирано испуштање на радиоактивни супстанции, како и во близина каде што постои можност за истекување на значителни количини на радиоактивни супстанции и на сите работни места каде се вршат работни активности или се генерираат остатоци согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност.

Член 8

Од страна на правното лице и/или правниот субјект се води евиденција за резултатите од мониторингот и од пресметаните дози и/или брзина на дози и ја известува Дирекцијата за радијациона сигурност најдоцна до 60 дена пред испуштањето на радиоактивните супстанции за видот на радиоактивната супстанција, нејзината активност, количина, местото на испуштање, датумот кога ќе се изврши испуштањето, времетраење на испуштањето и методот на испуштање на радиоактивните супстанции во животната средина, како и за проценетата доза на изложеност на јонизирачко зрачење на поединец од населението и начин на нејзино пресметување.

Од страна на правното лице и/или правниот субјект веднаш се известува Дирекцијата за радијациона сигурност за секое непредвидено и/или инцидентно испуштање на радиоактивни супстанции во животната средина.

Член 9

Составен дел на овој правилник е Прилогот број 1, кој е составен од Табела 1: Нивоа на активност на единица маса и Табела 2: Нивоа на активност на единица површина и Прилогот број 2, кој е составен од Табела 1: Вредности на активност на радионуклиди во единица време при испуштање во канализациониот систем и Табела 2: Вредности на активност на радионуклиди во единица време при испуштање во воздухот.

IV. Преодни и завршни одредби

Член 10

Со денот на влегување во сила на овој правилник престануваат да се применуваат членовите 31, 32 и 33 од Правилникот за начинот на собирање, евидентирање, обработување, чување, конечно сместување и испуштање на радиоактивни отпадни материи во човековата средина („Службен лист на СФРЈ“ бр. 40/86).

Член 11

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-1718/2
9 декември 2009 година
Скопје

Директор,
д-р Румен Стаменов, с.р.

ПРИЛОГ БР. 1

Табела 1: Нивоа на активност на единица маса

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
H-3	$8,6 \cdot 10^2$
Be-7	6,9
C-14	$6,3 \cdot 10^1$
F-18	$1,3 \cdot 10^1$
Na-22	$1,3 \cdot 10^{-1}$
Na-24	$2,1 \cdot 10^{-1}$
Si-31	$1,2 \cdot 10^2$
P-32	$9,8 \cdot 10^1$
P-33	$2,3 \cdot 10^2$
S-35	$5,7 \cdot 10^1$
Cl-36	$1,6 \cdot 10^1$
Cl-38	$7,3 \cdot 10^{-1}$
K-40	1,5
K-42	4,0
K-43	$7,3 \cdot 10^{-1}$
Ca-45	$4,0 \cdot 10^1$
Ca-47	$3,2 \cdot 10^{-1}$
Sc-46	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Sc-47	5,2
Sc-48	$1,3 \cdot 10^{-1}$
V-48	$1,1 \cdot 10^{-1}$
Cr-51	$1,2 \cdot 10^2$
Mn-51	1,3
Mn-52	$1,0 \cdot 10^{-1}$
Mn-52m	$4,9 \cdot 10^{-1}$
Mn-53	$4,5 \cdot 10^2$
Mn-54	$3,8 \cdot 10^{-1}$
Mn-56	$6,6 \cdot 10^{-1}$
Fe-52	$4,5 \cdot 10^{-1}$
Fe-55	$4,7 \cdot 10^1$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Fe-59	$2,6 \cdot 10^{-1}$
Co-55	$4,2 \cdot 10^{-1}$
Co-56	$8,3 \cdot 10^{-2}$
Co-57	4,4
Co-58	$3,3 \cdot 10^{-1}$
Co-58m	$2,3 \cdot 10^2$
Co-60	$9,9 \cdot 10^{-2}$
Co-60m	$3,4 \cdot 10^2$
Co-61	$3,5 \cdot 10^1$
Co-62m	$4,1 \cdot 10^{-1}$
Ni-59	$2,9 \cdot 10^2$
Ni-63	$1,2 \cdot 10^2$
Ni-65	2,0
Cu-64	6,8
Zn-65	$5,2 \cdot 10^{-1}$
Zn-69	$1,6 \cdot 10^2$
Zn-69m	2,7
Ga-72	$3,6 \cdot 10^{-1}$
Ge-71	$1,0 \cdot 10^4$
As-73	$1,7 \cdot 10^2$
As-74	$4,5 \cdot 10^{-1}$
As-76	1,4
As-77	$6,7 \cdot 10^1$
Se-75	1,1
Br-82	$1,9 \cdot 10^{-1}$
Rb-86	3,3
Sr-85	$6,6 \cdot 10^{-1}$
Sr-85m	$1,1 \cdot 10^1$
Sr-87m	4,5
Sr-89	$2,8 \cdot 10^1$
Sr-90 +	1,1
Sr-91	1,7
Sr-92	$7,8 \cdot 10^{-1}$
Y-90	$1,4 \cdot 10^2$
Y-91	$2,5 \cdot 10^1$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Y-91m	2,4
Y-92	4,5
Y-93	$1,4 \cdot 10^1$
Zr-93 +	$6,0 \cdot 10^1$
Zr-95	$2,9 \cdot 10^{-1}$
Zr-97 +	$3,1 \cdot 10^{-1}$
Nb-93m	$1,1 \cdot 10^2$
Nb-94	$1,4 \cdot 10^{-1}$
Nb-95	$4,2 \cdot 10^{-1}$
Nb-97	1,8
Nb-98	$4,6 \cdot 10^{-1}$
Mo-90	1,8
Mo-93	$1,3 \cdot 10^1$
Mo-99	2,0
Mo-101	$7,4 \cdot 10^{-1}$
Tc-96	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Tc-96m	$1,9 \cdot 10^1$
Tc-97	$2,0 \cdot 10^2$
Tc-97m	$7,5 \cdot 10^1$
Tc-99	$2,1 \cdot 10^1$
Tc-99m	$5,3 \cdot 10^1$
Ru-97	2,2
Ru-103	$7,1 \cdot 10^{-1}$
Ru-105	1,6
Ru-106 +	2,5
Rh-103m	$1,0 \cdot 10^4$
Rh-105	7,7
Pd-103	$1 \cdot 10^3$
Pd-109	$8,5 \cdot 10^1$
Ag-105	$6,9 \cdot 10^{-1}$
Ag-108m +	$1,4 \cdot 10^{-1}$
Ag-110m	$1,1 \cdot 10^{-1}$
Ag-111	$1,5 \cdot 10^1$
Cd-109	$1,4 \cdot 10^1$
Cd-115	1,4

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Cd-115m	$1,4 \cdot 10^1$
In-111	1,4
In-113m	5,6
In-114m	3,0
In-115m	9,9
Sn-113	1,4
Sn-125	1,1
Sb-122	$9,6 \cdot 10^{-1}$
Sb-124	$1,6 \cdot 10^{-1}$
Sb-125	$6,6 \cdot 10^{-1}$
Te-123m	3,5
Te-125m	$7,1 \cdot 10^1$
Te-127	$1,5 \cdot 10^2$
Te-127m	$1,3 \cdot 10^1$
Te-129	$2,5 \cdot 10^1$
Te-129m	5,2
Te-131	3,6
Te-131m	$3,6 \cdot 10^{-1}$
Te-132	$1,8 \cdot 10^{-1}$
Te-133	1,3
Te-133m	$5,1 \cdot 10^{-1}$
Te-134	$7,3 \cdot 10^{-1}$
I-123	$1,1 \cdot 10^1$
I-125	7,4
I-126	$7,7 \cdot 10^{-1}$
I-129	$4,5 \cdot 10^{-1}$
I-130	$5,7 \cdot 10^{-1}$
I-131	1,0
I-132	$5,2 \cdot 10^{-1}$
I-133	1,2
I-134	$4,4 \cdot 10^{-1}$
I-135	$6,9 \cdot 10^{-1}$
Cs-129	2,4
Cs-131	$1,0 \cdot 10^3$
Cs-132	$5,2 \cdot 10^{-1}$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Cs-134	$1,8 \cdot 10^{-1}$
Cs-134m	$3,3 \cdot 10^2$
Cs-135	$4,3 \cdot 10^1$
Cs-136	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Cs-137 +	$3,8 \cdot 10^{-1}$
Cs-138	$4,8 \cdot 10^{-1}$
Ba-131	$8,6 \cdot 10^{-1}$
Ba-140 +	$1,7 \cdot 10^{-1}$
La-140	$2,0 \cdot 10^{-1}$
Ce-139	3,4
Ce-141	7,0
Ce-143	2,4
Ce-144 +	3,8
Pr-142	$1,2 \cdot 10^1$
Pr-143	$1,5 \cdot 10^2$
Nd-147	3,3
Nd-149	4,6
Pm-147	$6,0 \cdot 10^1$
Pm-149	$4,4 \cdot 10^1$
Sm-151	$1,6 \cdot 10^2$
Sm-153	$2,2 \cdot 10^1$
Eu-152	$2,1 \cdot 10^{-1}$
Eu-152m	3,9
Eu-154	$1,9 \cdot 10^{-1}$
Eu-155	9,0
Gd-153	9,8
Gd-159	$2,7 \cdot 10^1$
Tb-160	$3,0 \cdot 10^{-1}$
Dy-165	$7,3 \cdot 10^1$
Dy-166	$1,6 \cdot 10^1$
Ho-166	$2,6 \cdot 10^1$
Er-169	$2,0 \cdot 10^2$
Er-171	5,2
Tm-170	$2,4 \cdot 10^1$
Tm-171	$1,5 \cdot 10^2$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Yb-175	$1,1 \cdot 10^1$
Lu-177	$1,5 \cdot 10^1$
Hf-181	$6,8 \cdot 10^{-1}$
Ta-182	$2,5 \cdot 10^{-1}$
W-181	$3,5 \cdot 10^1$
W-185	$1,2 \cdot 10^2$
W-187	1,5
Re-186	$3,6 \cdot 10^1$
Re-188	$1,8 \cdot 10^1$
Os-185	$4,9 \cdot 10^{-1}$
Os-191	$1,0 \cdot 10^1$
Os-191m	$5,0 \cdot 10^2$
Os-193	$1,1 \cdot 10^1$
Ir-190	$1,2 \cdot 10^{-1}$
Ir-192	$4,4 \cdot 10^{-1}$
Ir-194	8,9
Pt-191	2,0
Pt-193m	$1,1 \cdot 10^2$
Pt-197	$6,9 \cdot 10^1$
Pt-197m	$3,4 \cdot 10^1$
Au-198	1,1
Au-199	6,9
Hg-197	$1,8 \cdot 10^1$
Hg-197m	$1,2 \cdot 10^1$
Hg-203	1,8
Tl-200	$4,7 \cdot 10^{-1}$
Tl-201	$1,1 \cdot 10^1$
Tl-202	$8,5 \cdot 10^{-1}$
Tl-204	$1,3 \cdot 10^1$
Pb-203	2,0
Pb-210 +	$8,6 \cdot 10^{-3}$
Pb-212 +	1,0
Bi-206	$1,1 \cdot 10^{-1}$
Bi-207	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Bi-210	$1,9 \cdot 10^1$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Bi-212 +	$9,4 \cdot 10^{-1}$
Po-203	$6,9 \cdot 10^{-1}$
Po-205	$7,7 \cdot 10^{-1}$
Po-207	$8,7 \cdot 10^{-1}$
Po-210	$2,5 \cdot 10^{-2}$
At-211	$4,2 \cdot 10^1$
Ra-223 +	$8,1 \cdot 10^{-1}$
Ra-224 +	$3,2 \cdot 10^{-1}$
Ra-225	$6,3 \cdot 10^{-1}$
Ra-226 +	$8,0 \cdot 10^{-3}$
Ra-227	8,6
Ra-228 +	$1,7 \cdot 10^{-2}$
Ac-227	$2,4 \cdot 10^{-2}$
Ac-228	1,3
Th-226 +	$5,9 \cdot 10^1$
Th-227	$4,5 \cdot 10^{-1}$
Th-228 +	$1,1 \cdot 10^{-1}$
Th-229 +	$4,2 \cdot 10^{-2}$
Th-230	$1,2 \cdot 10^{-1}$
Th-231	$1,3 \cdot 10^2$
Th-232	$1,4 \cdot 10^{-2}$
Th-234	$1,9 \cdot 10^1$
Pa-230	$5,3 \cdot 10^{-1}$
Pa-231	$1,9 \cdot 10^{-2}$
Pa-233	2,0
U-230 +	$3,8 \cdot 10^{-1}$
U-231	$1,1 \cdot 10^1$
U-232 +	$5,5 \cdot 10^{-2}$
U-233	$6,2 \cdot 10^{-1}$
U-234	$6,7 \cdot 10^{-1}$
U-235 +	$7,1 \cdot 10^{-1}$
U-236	$7,3 \cdot 10^{-1}$
U-237	4,5
U-238 +	$6,9 \cdot 10^{-1}$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
U-239	$1,0 \cdot 10^2$
U-240 +	4,5
Np-237 +	$3,1 \cdot 10^{-1}$
Np-239	3,8
Np-240	1,1
Pu-234	$1,0 \cdot 10^2$
Pu-235	$1,0 \cdot 10^2$
Pu-236	$3,1 \cdot 10^{-1}$
Pu-237	$1,4 \cdot 10^1$
Pu-238	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Pu-239	$1,4 \cdot 10^{-1}$
Pu-240	$1,4 \cdot 10^{-1}$
Pu-241	3,4
Pu-242	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Pu-243	$1,6 \cdot 10^2$
Pu-244	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Am-241	$1,7 \cdot 10^{-1}$
Am-242	$1,3 \cdot 10^2$
Am-242m +	$1,2 \cdot 10^{-1}$
Am-243 +	$1,7 \cdot 10^{-1}$
Cm-242	1,2
Cm-243	$2,3 \cdot 10^{-1}$
Cm-244	$2,7 \cdot 10^{-1}$
Cm-245	$1,5 \cdot 10^{-1}$
Cm-246	$1,7 \cdot 10^{-1}$
Cm-247	$1,8 \cdot 10^{-1}$
Cm-248	$4,9 \cdot 10^{-2}$
Bk-249	$2,2 \cdot 10^1$
Cf-246	$1,3 \cdot 10^1$
Cf-248	$6,8 \cdot 10^{-1}$
Cf-249	$1,0 \cdot 10^{-1}$
Cf-250	$1,9 \cdot 10^{-1}$
Cf-251	$1,0 \cdot 10^{-1}$
Cf-252	$2,2 \cdot 10^{-1}$

Нуклид	Нивоа на активност на единица маса [Bq/g]
Cf-253	2,7
Cf-254	$1,6 \cdot 10^{-1}$
Es-253	2,2
Es-254	$3,7 \cdot 10^{-1}$
Es-254m	$8,8 \cdot 10^{-1}$
Fm-254	$6,0 \cdot 10^1$
Fm-255	$1,8 \cdot 10^1$

Наведените радионуклиди со знак „+“ означуваат дека определените нивоа на активност на единица маса ги вклучуваат и нивните производи на распаѓање.

Табела 2: Нивоа на активност на единица површина

	Бета, гама и нискотоксични алфа емитери*	Останати алфа емитери
Нивоа на активност на единица површина (Bq/cm ²)	0,04	0,4

* Ниско токсични алфа емитери се: природен ураниум, осиромашен ураниум, природен ториум, ураниум-235 или ураниум-238, ториум-232, ториум-228 и ториум-230 кога се содржат во руди или физички и хемиски концентрати, или алфа емитери со период на полураспад помал од 10 дена.

ПРИЛОГ БР. 2

Табела 1: Вредности на активност на радионуклиди во единица време при испуштање во канализациониот систем

Радионуклид или негов потомок од радиоактивната фамилија	GBq/година
^{238}U	8,3E+02
^{235}U	7,7E+02
^{234}U	7,7E+02
^{232}Th	4,8E+03
^{230}Th	4,3E+03
^{228}Th	4,9E+00
^{231}Pa	5,9E+01
^{228}Ra	4,2E+01
^{226}Ra	7,5E+01
^{227}Ac	2,6E+01
^{210}Pb	3,2E+01
^{210}Po	3,7E+01

Табела 2: Вредности на активност на радионуклиди во единица време при испуштање во воздухот

Радионуклид или негов потомок од радиоактивната фамилија	GBq/година
$^{238}\text{U}+$	1,4E+02
$^{235}\text{U}+$	1,2E+02
^{234}U	1,1E+02
^{232}Th	1,4E+01
^{230}Th	2,8E+01
$^{228}\text{Th}+$	9,3E+00
$^{231}\text{Pa}+$	2,8E+00
$^{228}\text{Ra}+$	1,2E+02
$^{226}\text{Ra}+$	6,6E+01
$^{227}\text{Ac}+$	7,1E-01
^{222}Rn	1,5E+05
^{220}Rn	2,0E+03
$^{210}\text{Pb}+$	1,6E+02
^{210}Po	7,0E+01

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2009162